

Medische faculteiten komen met gezamenlijk plan

Basisarts 'praktischer en meer patiëntgericht'

De medische faculteiten gaan samen de laatste twee jaar van de artsenopleiding verbeteren. Er komen afspraken over omvang en inhoud van de verplichte co-assistentieschappen, en begeleiders krijgen training in didactische vaardigheden. Bovendien krijgen de aankomende artsen straks cursussen in klinische vaardigheden, ethiek en andere niet-specialistische zaken. Op die manier moet de basisarts straks praktischer en meer patiëntgericht worden.

Na langdurige discussie over leemtes in de artsenopleiding, hebben de medische faculteiten vorige week hun koers voor de komende jaren bepaald. Het principe van een zesjarige, algemene opleiding tot basisarts - vier jaar studie plus twee jaar co-assistentieschappen - blijft overeind. Maar aan die laatste fase gaat men wel sleutelen. Volgens de Utrechtse dekaan prof.dr. M.F. Kramer, voorzitter van het discipline-overleg medische wetenschappen (DMW), hebben de acht faculteiten daarmee nu 'con amore' ingestemd.

Meelopen

De tweede fase van de artsenstudie bestaat grotendeels uit co-assistentieschappen. Voor elk specialisme - interne geneeskunde, heelkunde, verloskunde, maar ook huisartsgeneeskunde - moet de student enkele weken of maanden meelopen in de praktijk. Maar over dit systeem bestond groeiende onvrede.

Het Beleidsgericht Onderzoek Co-assistentieschappen (BOC) legde afgelopen zomer de leemtes duidelijk bloot. Te weinig is vastgelegd welke ziektes en behandelingen je als co-assistent leert en het pakket co-schappen is bij elke medische faculteit weer anders. Bovendien rees de vraag of je door meelopen en -kijken in vijftien brokjes praktijk wel vanzelf een goede arts wordt. Co-assistenten krijgen weinig gelegenheid om zelf de kneepjes van het vak te leren. En er is niet genoeg aandacht voor zaken als arts-patiëntrelatie, medische ethiek of de kunst van het diagnose stellen.

Op een symposium in oktober bleek dat sommigen de hele structuur van de artsenopleiding op de helling moet. Drie adviseurs van staatssecretaris Simons (WVC) wilden de opleiding nog eens uitbreiden met een of twee jaar 'algemene klinische vorming'. De Leidse hoogleraar Verbeek zag juist ruimte voor verkorting van de algemene artsenopleiding door differentiatie: waarom zou elke arts alles moeten kunnen? En kort voor het symposium deed ook Simons in de Tweede Kamer een duit in het zakje: volgens hem waren er minder artsen nodig, maar ze moesten beter worden opgeleid.

Training

De discussie heeft de medische faculteiten geprikkeld tot actie. Voor het eerst gaat

men samen de inhoudelijke doelen van de artsenopleiding uitwerken, afspraken maken over de omvang van de co-schappen en aandacht besteden aan de kwaliteit van het onderwijs in deze stageperiode. Maar de 'vier plus twee'-structuur van de opleiding onaangetast. „Als er gewacht moet worden op het eind van de discussie daarover, gaan er jaren voorbij waarin de verbetering van de co-assistentieschappen uitblijft,” zei Kramer in oktober. In het discipline-overleg DMW hebben alle faculteiten zich daar achter geschaard.

Een centrale co-assistentieschapcommissie gaat nu werken aan de nodige verbeteringen. Deze 'C3' moet per vakgebied leerdoelen vastleggen: welke ziektebeelden en behandelingen moet een co-assistent tenminste leren kennen? „Over die eindtermen per discipline blijkt al voor driekwart consensus te bestaan tussen de faculteiten”, aldus Kramer. Vooral over de omvang van huisartsgeneeskunde en een onderzoekstage zal, afgaand op het BOC-rapport, de overeenstemming minder groot zijn.

Aparte aandacht is nodig voor het probleem van de 'discipline-overstijgende' leerdoelen. Aan de ene kant gaat het om kennis van medische ethiek, epidemiologie, beslistkunde en recht. Maar daarnaast moeten er afspraken komen over het aankweken van een genoeg patiëntgerichte houding en over training in klinische vaardigheden.

Ook de onderwijskundige opzet van de opleiding gaat op de helling. Het oude meester-gezel-model, waarop de periode van de co-schappen gebaseerd was, moet de commissie volgens Kramer kritisch onder de loep nemen. De stages worden in de toekomst waarschijnlijk vaker afgewisseld met terugkomdagen, cursussen en systematische training. En om ook het onderwijs in de co-schappen zelf te verbeteren, zullen de opleiders didactische training krijgen.

Als de acht faculteiten het straks eens zijn over 'leerdoelen' en onderwijsvormen, dan komt als sluitstuk ook een centraal artsexamen in zicht. Of het zover komt, is nog niet zeker. In het huidige actieplan is de kwestie van de toetsing nog even vooruitgeschoven. Aan het aanpassen van vakinhoud en onderwijsvorm denken de faculteiten de komende twee jaar de handen al vol te hebben.

HOP/Frank Steenkamp

Centrum voor telematica naar Limburg?

Zuid-Limburg doet een poging een nationaal onderzoekscentrum op het gebied van de telematica van de grond te krijgen. Daartoe hebben de gemeentebesturen van Heerlen en Maastricht, het provinciebestuur en de Rijksuniversiteit Limburg een gezamenlijke offerte ingediend. Voor het eind van de maand moet duidelijk zijn of het Limburgse voorstel een kans maakt. Het Telematica Onderzoek Centrum (TOC) is een initiatief van een drietal grote bedrijven (Philips, IBM en de PTT) en twee ministeries, die van economische zaken en van onderwijs en wetenschappen. Het komt voort uit de vrees dat de Nederlandse researchinspanningen op dit terrein te gering zijn en dat ons land daardoor achterop zou raken. Een commissie van twee informateurs, oud-premier Biesheuvel en de oud-commissaris van de koningin in Drenthe, Oele, heeft een voorselectie gemaakt van universiteiten die eventueel in aanmerking zouden komen voor de vestiging van een dergelijk TOC in hun nabijheid. Daarbij speelde zowel de expertise die men zelf in huis heeft, als de mogelijkheden die de betrokken gemeenten en de regio zouden kunnen bieden, een rol. Naast de drie technische universiteiten (Delft, Twente, Eindhoven) zijn ook de universiteiten van Groningen, Amsterdam en Utrecht uitgenodigd.

Het Limburgse aanbod maakt volgens de indiërs vooral een kans omdat in deze regio nogal wat bedrijvigheid heerst die met telecommunicatie en automatisering te maken heeft. Met name Heerlen heeft op dit terrein het een en ander te bieden. De RL zelf kan niet bogen op veel activiteiten in deze richting, maar dat moet in de nabije toekomst iets beter worden als het ministerie van onderwijs toestemming verleent voor een nieuwe experimentele studierichting kennistechnologie, samen met het Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek/Hasselt. Verder ligt het in de bedoeling dat ook het RIKS zal participeren, alsmede de Open Universiteit, een instelling die veel doet aan research naar toepassingen van telematica in het onderwijs. Wellicht belangrijker nog is de nabijheid van universiteiten in Aken en Luik, die beide een reputatie op dit gebied hebben. Deze instellingen hebben de Limburgse offerte ondersteund.

Van de gemeenten worden faciliteiten in de sfeer van de huisvesting verwacht. De eisen op dat vlak zijn niet gering. Het beoogde TOC moet namelijk op korte termijn een omvang krijgen van zo'n vijftig onderzoekers, waarvan het merendeel overigens in tijdelijke dienst zal komen. De belangrijkste financiële bijdragen komen van de initiatiefnemers uit bedrijfsleven en overheid. Voor de eerste vier jaar zullen de participerende bedrijven 16 miljoen gulden bijdragen, de betrokken ministeries 10 miljoen, en de deelnemende universiteit(en) 6 miljoen. Jaarlijks zal het centrum 12,5 miljoen gaan kosten, waarvan de bedrijven 5,5 voor hun rekening nemen, terwijl een volgende 5,5 miljoen door de wetenschappelijke instellingen zal moeten worden opgehoest. Anderhalf miljoen zal uit bijdragen van sponsors moeten komen.

Wammes Bos

Inhoud

PAGINA 5

Komende man

Een nieuwe rector, een nieuw geluid? Dat staat nog te bezien. Prof. mr. Job Cohen stelt zich vooralsnog zeer bescheiden op als het erom gaat zijn toekomstig beleid van dat van zijn voorganger te onderscheiden. Afwachten dus, al zal de stijl van opereren wel wat anders worden. Voor het behoud van het PGO wil hij zich wel sterk maken, een goede relatie tussen de decanen (lees: de faculteiten) en het college van bestuur vindt hij ook belangrijk. Met de universiteitsraad ook trouwens; hij huilt niet mee in het koor van de lieden die de macht van de raden willen beknotten.

PAGINA 6-7

Gaande man

Hij dacht dat hij drie jaar lang het onderzoek naar hartritmestoornissen aan de collega's van de vakgroep Fysiologie kon overlaten, maar hij bleef zes jaar weg. Na een paar jaar rectoraat had prof. Vic Bonke de smaak zo te pakken gekregen dat hij voor een tweede termijn bijtekende, zeer wel beseffend dat zijn kans op een come-back in de wetenschap aanzienlijk werd verkleind. In hun rectoratswoning in Meerssen zitten meneer en mevrouw Bonke nog even bij te komen van zes jaar draven. Wat de toekomst voor de ex-rector brengt is nog in de schoot der goden.

PAGINA 10

Wintermärchen

Zijn neonletters gelijk te stellen met drukletters? Juristen, letterknechten bij uitstek, kunnen zich over dergelijke zaken het hoofd breken. In zijn essaybundel „De triviale overheid” vraagt Reiner de Winter zich af of het wel zo zinloos is je met kleine, op het eerste gezicht triviale zaken bezig te houden.

PAGINA 11

Jos Dohmen/HOP

Drie onderwijsministers maakte Jos Dohmen mee in zijn tienjarig bestaan als onderwijsjournalist. Genoeg om met het vak te kappen. Voor het laatst in dit de kolommen van de universitaire pers: Jos Dohmen/HOP

Commissie-Staal luidt noodklok

Budget 'kleine letteren' moet verdubbeld worden

Het budget van de 'kleine letteren' moet tenminste worden verdubbeld om deze studies van de ondergang te kunnen redden. Het wetenschappelijk onderzoek op kleine taalgebieden als Fries en Tsjechisch, oude talen als Keltisch en Oudgermaans, maar ook grote taalgebieden als Arabisch en Chinees, heeft namelijk ernstig geleden onder de bezuinigingsoperaties in de jaren tachtig. Herstel en verbetering van de positie van de kleine letteren dient te geschieden onder de hoede van NWO, omdat deze taak niet is toe te vertrouwen aan de universiteiten en faculteiten.

Dat zegt de Commissie Kleine Letteren - die onder voorzitterschap stond van de filosoof en sanskritist prof. dr. F. Staal, hoogleraar in Berkeley - in een vorige week verschenen advies aan minister Ritzen. Het advies is gemaakt in opdracht van oud-minister Deetman.

De commissie stelt vast dat de kleine letteren sterker dan andere wetenschapsgebieden hebben geleden onder de grote bezuinigingsoperaties (TVC en SKG) in de jaren tachtig. Omdat deze studies slechts kleine aantallen studenten trekken (allemaal samen zo'n 2.000) en omdat zowel de

politiek als de universiteiten nauwelijks oog hadden voor het culturele en economische belang ervan, waren zij een makkelijk slachtoffer. Intussen zou het grootste deel van de ongeveer vijftig vakgroepen bij alle universiteiten samen onder een aanvaardbaar minimum zijn geraakt.

De commissie-Staal schat dat de universiteiten momenteel ongeveer 20 miljoen gulden aan de kleine letteren uitgeven, maar naar haar mening moet dat budget verhoogd worden tot ruim 40 miljoen. Dat geld mag niet elders bij de letterenfaculteiten worden weggehaald, maar moet

gevonden worden binnen het totale budget - wat in de praktijk dus ten koste zal gaan van de exacte wetenschappen. Een vergelijkbare verschuiving wordt verlangd in het budget van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), die thans vooral de exacte wetenschappen subsidieert.

De verbetering van de positie van de kleine letteren moet vervolgens niet primair in handen van de universiteiten worden gelegd, want de wijze waarop die hun geld over de verschillende studies verdelen, is juist de bron van alle ellende geweest. De universiteiten verdelen hun middelen op basis van de aantallen studenten, waarbij de kleine specialismen het moeten afleggen. Overwegingen van wetenschapsbeleid worden door de universiteiten niet gehanteerd, meent de commissie.

Voorgesteld wordt daarom om het totale budget van de kleine letteren voor de eerstkomende tien jaar te parkeren bij NWO. De bij de kleine letteren werkzame onderzoekers en docenten blijven dan wel in dienst van de universiteit, maar deze kan op geen enkele manier meer ingrijpen in het volume van het personeelsbestand. Weliswaar is dat in strijd met het onlangs tussen de minister en de universiteiten gesloten hoofdlijnenakkoord - waarin de instellingen een grote mate van autonomie wordt toebedeeld - maar dat zal op dit punt moeten wijken voor het belang van een nationaal wetenschapsbeleid.

De commissie besteedt relatief veel aandacht aan de positie van Aziatische talen als Chinees, Japans en Koreaans. Zij constateert dat deze taalgebieden de laatste jaren steeds belangrijker worden, zowel voor het bedrijfsleven als voor tal van wetenschappen (vooral de technische en natuurwetenschappelijke richtingen). Aan de universiteiten wordt aanbevolen om meer aandacht te besteden aan het aanleren van praktische taalvaardigheden. Ook wordt er voor gepleit de cursusduur in de eerste fase van deze opleidingen te verlengen van vier tot vijf jaar.

Op het gebied van de Aziatische studies moet Nederland bovendien het initiatief nemen voor de oprichting van een Europees samenwerkingsverband. Volgens de commissie zou Frankrijk onmiddellijk tot zo'n Nederlands initiatief willen toetreden, terwijl ook Engeland en Duitsland belangstelling tonen. Het Europese instituut zou gevestigd kunnen worden bij het Koninklijk Instituut voor Taal-, land en volkenkunde in Leiden.

Jos Dohmen/HOP

Nieuwe dekaan geneeskunde voorgedragen

De Faculteitsraad van de medische faculteit gaat zich komende week beraden over de verkiezing van een nieuwe faculteitsdekaan. Er zou een kandidaat zijn gevonden, maar over de identiteit wordt niets meegedeeld.

De benoeming van een nieuwe voorzitter moet een einde maken aan de bestuurscrisis in de medische faculteit, die ontstond na de herverkiezing van de zittende dekaan prof. dr. F. Sturmans. Uit protest tegen die benoeming traden de overige bestuursleden af, waarna Sturmans op zijn beurt besloot zich terug te trekken.

De nieuwe voorzitter moet voor 1 februari gevonden worden, omdat interim-dekaan prof. dr. A. Knottnerus heeft laten weten niet langer beschikbaar te zijn.

De scheidende rector magnificus van de universiteit, prof. dr. F. Bonke, heeft het aanbod om dekaan te worden in een eerder stadium afgeslagen. In een interview met dit blad (zie pag. 6) zegt Bonke dat hij er lang over heeft nagadacht, maar uiteindelijk nee heeft gezegd, omdat hij zich te zeer behept voelde met het stempel van de groep waar hij vandaan komt, Hart- & Vaatziekten. „De groepsvorming in de faculteit is overal zo diep doorgedrongen, dat ik bij voorbaat bekeken wordt met dat stempel. Daarmee zou ik de polarisatie in de faculteit nooit kunnen oplossen.” Bonke laat in het interview ok weten dat hij al in mei was gepolst voor het voorzitterschap van de faculteit. Toen weigerde hij omdat niet als tegenkandidaat van de herverkiezingsdekaan -Sturmans wilde fungeren.

Jacques Herraets

In de ban, van Japan

Vanuit de statige en stemmige lijkst, waarin het provinciale dagblad zich heeft verschanst om in alles te kunnen contrasten met de witte trots van het bijna aanpalende academisch ziekenhuis, hebben ze het grootste lettertype gekozen om de wereld kond te doen van de eerste golfslag bij heldere hemel. Ook in het Midden-Oosten doen ze het vooral 'snachts lijkt het. Voer voor de dárren van de sensatie-industrie, die dag en nacht blad en buis bevolken om stiltes te vullen met echo's van collegiale herhaling en om verdriet en angst van achtergebleven tantes en verloofdes van noodhospikken en mijnenvegers te exploiteren.

Een beetje opgelucht - waarom bieden ze zo weinig tegenstand? - voelen we ons ineens duidelijk weer meer bondgenoot van de Amerikanen dan in de goede oude tijd van het Woensdrechtse paasbivak. Als ze de andere kant opgaan zijn die kruisraketten toch zo gek nog niet. We koesteren ons in de perfectie van een wapenindustrie - zo lekker weinig burger-slachtoffers deze keer - waar het stuntgenre James Bond als stuntelcelluloid bij verschrompelt. Met deze Nieuwe Vijand heeft het Pentagon weer enkele jaren krediet en kan Relus de algehele afschaffing van de dienstplicht wel weer even vergeten. Onder het mom van de heilige kruistocht tegen die schizofrene snorremans legitimeren we samen voor miljarden ontwikkeling van oorlogstechnologie, tot diep in de eenentwintigste eeuw, als we dan nog niet in ons eigen vuil zijn omgekomen.

Maar de headquarters van het ziekenhuis zijn op een Verder Oosten georiënteerd en zitten nog bij te komen van het zaken doen, Big Business kun je wel zeggen. Met één klap hebben we er een forse minderheid bijgecreëerd, die over een aantal decennia in de tweede generatie moeite zal hebben om vanuit het getto in Blauwdorp in onze multiraciale samenleving te integreren. Maar wie dan leeft, dan zorgt. Niet professor Shoichi Okinaga, de eigenaar van Teikyo University, die even overkwam om zijn nieuwste aanschaf te inspecteren. Omdat deze foto door het wereldnieuws naar pagina 7 van De Limburger was verdreven hier een duplicaat.

Ze lieten de professor met name de rommelhokken zien. Maar in Japan zijn ze wel wat gewend. „De Japanse gast toonde zich zeer tevreden over de aankoop”, luidt het onderschrift. In april wordt een wagonlading meisjes in de vroegere verpleegstersflat geleidigd.

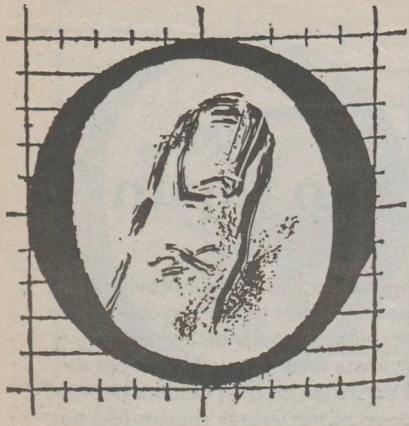
Carpay heeft maar meteen de grote broek aangedaan: „AZM-voorzitter verwijt universiteit traagheid”, kopte onze eigen Observant pas geleden. Met het Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek is het al niks geworden en nu verbruikt men ook alle kansen om met Teikyo University een samenwerkingsverband aan te gaan. Stom is dat. Carpay en Greep hebben er al een paar reisjes Japan op zitten; dat is nog eens wat anders dan met de dienstauto naar Diepenbeek. Carpay ziet dat evenwel geheel verkeerd, zo lezen we. Zelfverzekerd horen we Vredervoogd zeggen: „Natuurlijk kijken we eerst bij elkaar waar de sterke punten liggen, voordat je besluit hoe je gaat samenwerken. Dat doen zij ook bij ons. In dat stadium verkeren we nu. We zijn echt heel serieus bezig, maar we stellen wel de kwaliteit voorop, niet de kwantiteit.”

Een prima strategie. Toch? Hier wordt pijnlijk blootgelegd, dat het academisch ziekenhuis zich vooral door de kwantiteit heeft laten verleiden. Ze doen het al voor 150 meisjes en later komen er nog eens zo'n 1000 studenten bij en het medisch centrum dat in het oude Annadalcomplex komt moet wel 100.000 Japanners bedienen tussen Bonn en Brussel, Bladel en de Borinage. Om nog maar te zwijgen over de hoeveelheid geld, die over de toonbank is gegaan. Nee, wij wachten gewoon, op de kwaliteit. Dan hebben we intussen waarschijnlijk ook wel ontdekt wat onze sterke punten zijn. Er-El Nippon BV.

Frans van Wijmen

Alle Limburgse kinderen, die op 11 januari net als de universiteit hun vijftiende verjaardag vierden, hebben een attentie ontvangen (foto Paul Mellaart)

Bladeren

Door Bart Brouwers

Handel

Een leuk handeltje, zo dacht een Rotterdamse student onlangs met de OV-kaart in zijn hand. Hij had een manier gevonden om via een gewiekste zijweg een paar centen bij te verdienen. Helemaal legaal was het allemaal niet, want handel in OV-kaarten was volgens de wet voorbehouden aan dat BV'tje van Pim Fortuyn, maar er zat duidelijk brood in voor hem en een paar vrienden. Het liep echter anders. Het Rotterdamse universiteitsblad interviewde student Henk over zijn methodes, vervolgens kwamen de plaatselijke kranten en uiteindelijk stonden zelfs de landelijke bladen en radio en tv bij Henk in de rij. Bovendien werd hij bestookt met telefoontjes van mede-studenten die via hem hun OV-kaart wel wilden verkopen. Dat was niet helemaal de bedoeling van student Henk, die inmiddels allang spijt heeft van zijn idee. (Quod Novum)

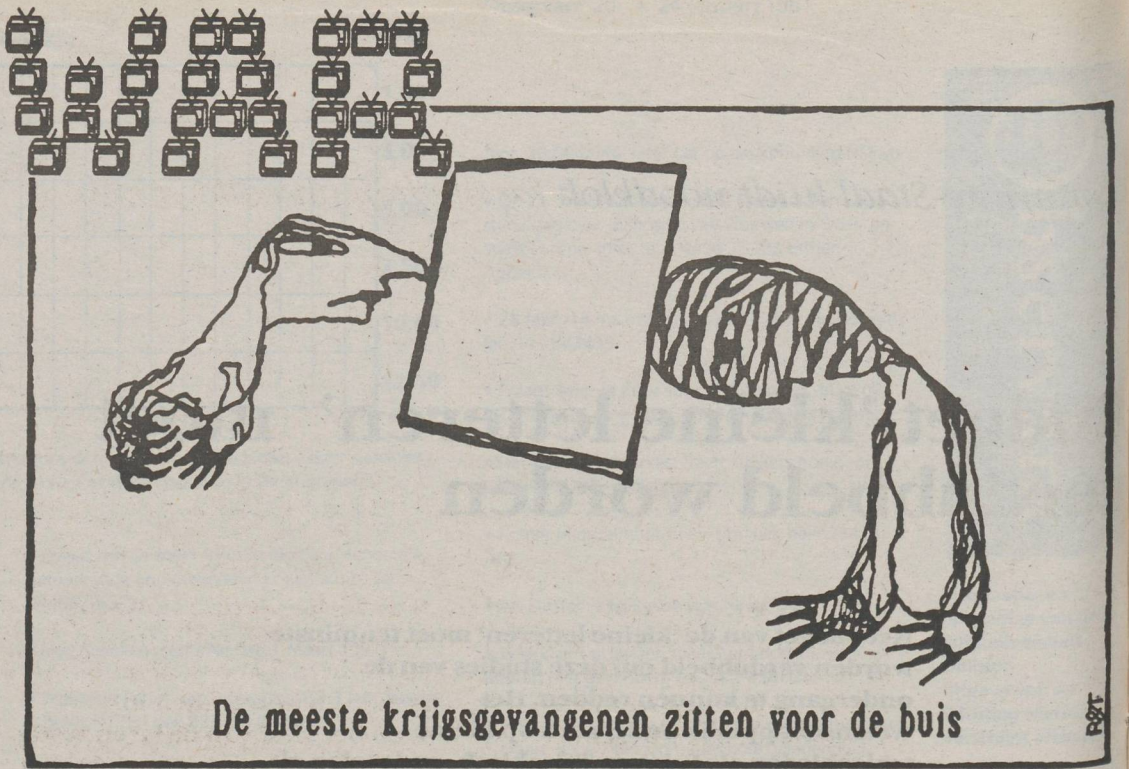
Golf

De Golfoorlog is begonnen en de meeste Universiteitsbladen hebben daar in hun uitgave van vorige week nog net op in kunnen spelen. Zo ook Eindhovens Cursor. De Technische Universiteit aldaar heeft bovendien het 'geluk' dat een reeds ge-

plande themadag over de internationale wapenhandel (vandaag) ineens weer heel actueel is geworden. Hoofdspreker voor vandaag (vanaf half twee) is de Vrij Nederland-journalist en Leidse onderzoeker Paul Rusman. Hij heeft voor VN al een aantal keer lijnen tussen Nederland en Irak blootgelegd. Rusman ziet een belangrijke taak voor de universiteiten in het vredesonderzoek. Mede hierdoor zou de illegale exportstroom tot staan kunnen worden gebracht. Rusman ziet speciale academische taken op het gebied van de omschakeling van militaire naar civiele industrie en de ontwikkeling van technieken ten behoeve van het non-proliferatiebeleid (afspraken om de verspreiding van kernwapens tegen te gaan). (Cursor)

Islam

Minder attent is Delft in het volgen van de oorlog. Het afgelopen nummer is gedaan op 17 januari (toen de oorlog dus al ruim een dag aan het rollen was), maar op pagina 2 vertelt Worja Karadaghy, een gevluchte Irakees nog wel dat hij "niet gelooft dat er een oorlog komt". Zijn verhaal is er niet minder interessant door. Getrouwd met een Iraanse werd zijn leven de afgelopen tien jaar bepaald door niets anders dan oorlog. Als bouwkundige komt hij nergens aan de slag omdat men bang is voor een Irakees. Als journalist heeft hij de afgelopen tijd wel de nodige kansen gekregen, maar een vaste baan heeft dat evenmin opgeleverd. Een enorm ontzag heeft Karadaghy voor de chemische kracht van Saddam Husayn. Niet zo verwonderlijk, omdat experimenten keer op keer werden uitgevoerd op zijn eigen volk, de Koerden. Als moslim heeft Karadaghy ook een onorthodoxe zienswijze: "De islam is het grootste obstakel voor vrede in het Midden-Oosten." Heimwee naar Bagdad heeft Karadaghy vooral als hij aan zijn familie denkt. "Maar als ik terugkeer kan ik kiezen: of ik mag mijn eigen galg aan-

De meeste krijgsgevangenen zitten voor de buis

wijzen, of ik mag als verklikker gaan werken. Ik zou dus voor mijn dood kiezen." (Delta)

Kundes

Weg met alle 'kundes' en meer aandacht voor alle werkelijk academische opleidingen, zoals filosofie, theologie en geschiedenis. Dat stelt de Leidse politiek filosoof Graham Lock. Hij vreest dat de universiteit uitsterft in de strijd om de student. Steeds verder ziet hij allerlei 'kundes' oprukken ten koste van studies die veel belangrijker zijn. Hij noemt bestuurs- en bedrijfskundes met name, beleidswetenschappen, managementvarianten en allerlei andere op de concrete beroepspraktijk gerichte vakken. "De minister moet al die kundes verwijzen naar de plaats waar ze thuishoren: het hoger beroepsonderwijs. Dan kun je aan de universiteit alleen nog maar leuke studies doen." Lock eregert zich bont en blauw aan de nadruk die het ministerie legt op het economisch rendement dat een studie moet opleveren. "De universiteit moet juist wereldvreemd zijn". Maar niet alle universiteiten doen het even slecht, zo vindt Lock. Leiden is nog een gunstige uitzondering, "omdat die universiteit vasthoudt aan een tamelijk traditionele aanpak en zich niet laat verleiden tot modieuze nieuwigheden, die de student verleiden met een relatief gemakkelijk te behalen titel en de voorsnog oncontroleerbare belofte van een goede positie op de arbeidsmarkt." De minste waardering heeft Lock voor Nijmegen. "Nijmegen is zó slecht... Ik ben tegen de kernbom, maar als ik er eentje had, zou ik hem op Nijmegen laten vallen." Onbekend is of Lock ooit in Maastricht is geweest. (Mare)

Fascisten

Er is maar één prof. dr. C. Dekker in Nederland en die werkt aan de Universiteit van Amsterdam. Verwarring is dan ook nauwelijks mogelijk, zou je zo zeggen. Maar toch was deze buitengewoon hoogleraar "beduusd" toen men hem vroeg naar zijn motivatie voor het schrijven van verschillende artikelen in het blad van de Centrum-Democraten. "Wàààà, daar heb ik niets mee te maken; ik heb die artikelen niet geschreven." Een passage: 'De volken uit de voormalige koloniën geven ons nog steeds de schuld van de armoede, ofschoon iedere onbevooroordeelde kan zien dat zij te veel kinderen krijgen om ooit schoolgeld te kunnen betalen.' Prof. Dekker weet nog niet wat voor stappen hij gaat ondernemen, maar op zich lijkt er geen sprake van een strafbaar feit. Als hij zich onheus bejegend voelt, kan hij hoogstens in het civiel recht zijn gram halen. De CD zelf heeft inmiddels toegegeven dat het om een pseudoniem gaat, dat gekozen is omdat de beginletters van de naam overeenkwamen met de beginletters van de partij. Die erkenning kwam trouwens pas na de eerdere mededeling: "Ik zeg u niets. U weet ook wel hoe dat werkt met die fascisten daar." Waarmee waarschijnlijk de universiteit werd bedoeld. (Folia)

A Point

August Magirus©

Maakt workaholic meer kapot dan u lief is?

opgedragen aan Annie M.G. Schmidt

*De workaholic is een ramp voor zijn omgeving.
Met hem werken geeft een rottige beleving.
Hij vindt altijd dat u veel te weinig doet,
En wat u doet doet u nooit goed.*

*Dat is te zeggen: hij kan altijd alles beter,
En hij doet ook altijd alles tegelijk.
Organiseren kan hij echter voor geen meter,
En met hem samenwerken geeft altijd gezeik.*

*Zit er zo'n etter bij u op het kantoor?
Dan moet u op uw tellen passen hoor.
Want de normale maat om werken mee te meten:
Wat uit uw handen komt, die kunt u wel vergeten.*

*De workaholic turft alleen uw lange dagen,
En of u overuren maakt in eigen tijd.
Het laat hem koud dat vrouw en kinderen gaan klagen,
Want hij let alleen op bezig zijn en vlijt.*

*Een pilsje in de kroeg ziet hij als diefstal,
Als verspilling van zijn kostbare talent.
En dat zijn zwoegen nooit eens resultaten kent,
Dat ligt aan anderen, aan u in dit geval!*

*Hij is absoluut volledig onvervangbaar.
Per definitie gaat het zonder hem dus fout.
En had u in uw eentje het werk allang klaar?
Nee, als het zó snel ging dan is het niet vertrouwd.*

*Vindt u die arbeidsgeilbaard ook zo irritant?
En wilt u hem uit uw kantoor verbannen?
Ach, heb geduld en zet uw kriebels aan de kant:
Die dwangarbeider? Die is morgen overspannen.*

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

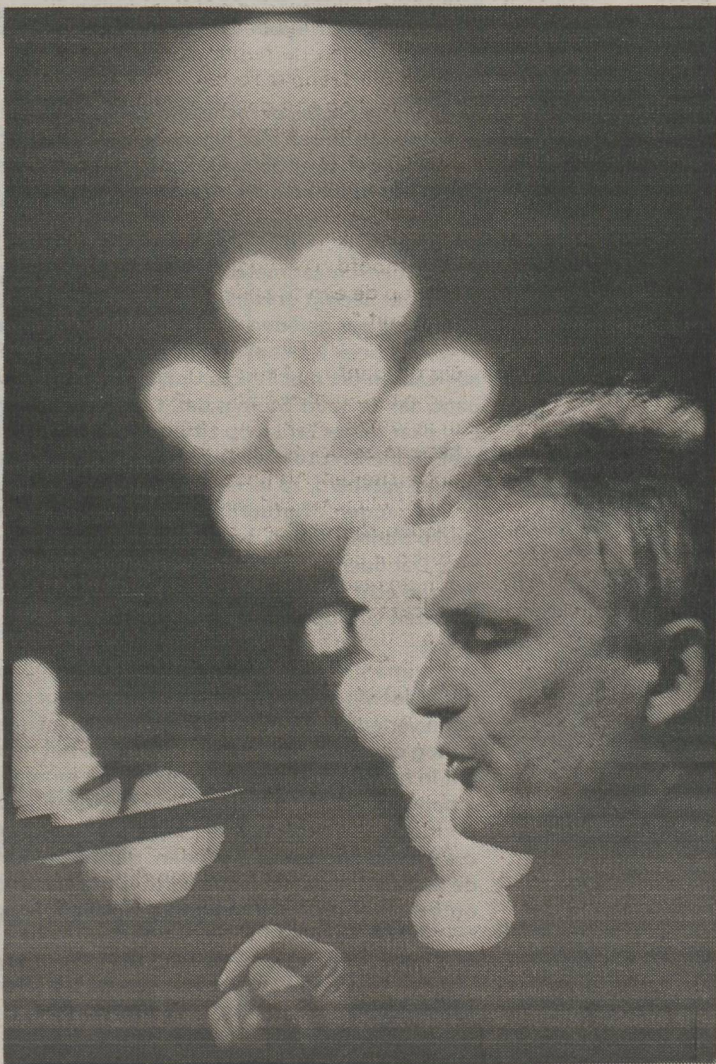
literatuur

U wilt een RIJBEWIJS

10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag:
f 140,-
Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten fl. 37,50
GARANTIE
Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt U optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien U voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij U de mogelijkheid tot een gratis herexamen.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'
Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Cosa di Franco

Vorige week woensdag bij Studium Generale: Wim de Bie

Cohen wil trait d'union tussen faculteiten en college zijn

Nieuwe rector op de bres voor eigenwijze wetenschapper

In de gedrukte tekst van zijn rede tijdens de diesviering stonden woorden als 'onderzoeksbetrijf' en 'output' niet toevallig tussen aanhalingstekens. De ouderwetse jurist in hem zal er waarschijnlijk nooit aan kunnen wennen om wetenschap en universiteit in dergelijke termen beschreven te zien. En het kind van de jaren zestig dat hij ook is, voelt daar nog veel minder voor. Maar de conclusie dat de nieuwe rector magnificus nostalgisch terugverlangt naar de tijd voordat de derde geldstroom was uitgevonden, is verkeerd, zeer verkeerd, laat hij weten.

Toch ligt het misverstand voor de hand. Onder het motto 'vergelijken in de tijd' stond hij in het stemmige decor van de St. Janskerk uitvoerig stil bij de individuele onderzoekstradities in de alfa- en gamma-sector, die zich slechts met moeite in bedrijfsmatig georganiseerde groepsgewijze research laten wringen. Een jurist heeft het er al moeilijk mee om in zijn discipline van 'vooruitgang' te spreken, betoogde hij. En even later brak hij een lans voor de universiteit als vrijplaats, waar de eigenwijze geleerde het volste recht moet hebben om volstrekt onnuttig onderzoek te verrichten. Wie dan tenslotte zuinigjes rept van "een zekere heilzame werking" die aan de rationalisering van de wetenschap niet ontzegd kan worden, laadt de verdenking op zich dat hij de nieuwe wereld slechts met het mes op de keel accepteert.

Maar prof. mr. Job Cohen (43) protesteert tegen deze voorstelling van zaken. Dat het allemaal wat zuinig klinkt heeft te maken met het feit dat hij jurist is, "en wij formuleren nu eenmaal altijd een beetje terughoudend."

Terug naar vroeger? Nee, dat wil hij absoluut niet. Cohen: "Het was toch vaak zo, en niet alleen in juridische faculteiten, dat men boekjes las op de kamer, en zo nu en dan eens een artikel schreef. Die lui hebben een schop onder de kont gekregen, dat is heel goed."

Bovendien, een mens ontwikkelt zich. Zo wil Cohen best toegeven dat hij nogal heeft moeten wennen aan de opkomst van de marktgedachte. De vernieuwing in het wetenschapsbedrijf omvat immers niet alleen de voorwaardelijke financiering en de instituutsvorming, het is ook de grotere afhankelijkheid van 'de markt', het contractonderzoek voor derden, de zogeheten derde geldstroom. Cohen is daar geen tegenstander meer van, mits er voldoende ruimte blijft bestaan voor het ongebonden fundamentele onderzoek. Het werven van onderzoekopdrachten in de derde geldstroom leidt tot concurrentie, en die wakkerert weer de inventiviteit aan. Prima, zegt Cohen daarover.

Hoe ferm zijn taal soms ('schoppen onder konten') ook mag klinken, een man van sterke overtuiging is Cohen allesbehalve. Net als zoveel juristen formuleert hij niet alleen terughoudend, hij denkt ook zo. Aan alles zitten op zijn minst twee kanten, meestal meer. Dat hij gunstige aspecten aan het systeem van de voorwaardelijke financiering ziet, verhinderde hem een jaar geleden niet om in een rapport ('Hoger onderwijs in de jaren negentig') van de denktank van de PvdA, de Wiardi Beckman Stichting, datzelfde systeem een 'kosmetische operatie' te noemen. Onder dat mom, heette het, gaan veel onderzoekers gewoon hun gang zonder zich te storen aan de doeleinden van de beleidsmakers die het VF-stelsel introduceerden. Anders dan die passage deed

vermoeden acht Cohen dat helemaal niet zo slecht. Het toont, vindt hij, de autonome kracht van de wetenschapper, de eigenwijze intellectueel die altijd vrije ruimte voor zich zal opeisen, tegen de verdrukking door bestuurders en bureaucraten in.

Schrikbewind

Nu is hij zelf universiteitsbestuurder. Wat gaat deze instelling daarvan merken? Zal er verschil zijn tussen zijn bewind en dat van zijn voorganger?

"Dat weet ik niet", zegt hij enigszins beduusd. Eén ding is duidelijk; hij is er de man niet naar om een zwaar stempel te willen drukken. In het onuitgesproken deel van zijn rede had hij het over de noodzaak van "een bestuur dat beslist, (...) zonder voortdurend op de vingers te worden gekeken". Wat de betekenis van deze daadkrachtige woorden ook moge zijn, zij kondigen in ieder geval geen rectoraal schrikbewind aan.

Cohen: "De rol van het college van bestuur is faciliterend, ondersteunend ten behoeve van de faculteiten. Natuurlijk is er vooral bij een groeiende universiteit wel enige spanning tussen het instellingsbeleid en de ruimte die faculteiten hebben om hun eigen gang te gaan. Maar het is een wisselwerking; het profiel van de instelling als geheel moet gedragen worden door en binnen de faculteiten."

Bij wie het primaat ligt, bij de faculteiten of het centrale bestuur, daarover hult Cohen zich in een diplomatiek waas. Dat geldt ook als de vraag concreter wordt gesteld. Cohen noemt het college van decanen een "belangrijke club die een grote rol moet spelen". Zelf is hij als rector qualitate qua voorzitter van dit gezelschap facultaire chefs. Tevens maakt de rector deel uit van het college van bestuur. In het recente verleden zijn er nogal wat aanvaringen geweest tussen beide organen, waarvan de achtergrond mede gelegen was in verwijten van de decanen dat het college van bestuur te eigenmachtig optrad. Waar staat Cohen, welke pet zal prevaleren? Nu eens de ene, dan weer de andere, klinkt het ontwijkend. "Ik hou van die rol van trait d'union, daar voel ik me wel lekker in."

Zijn portefeuille is ongeveer gelijk aan die van zijn voorganger Bonke. Naast de traditionele rectorale elementen (onderzoek, onderwijs) omvat zij studentenzaken en de universiteitsbibliotheek. Bouwzaken is bij collegevoorzitter Vredevoogd terechtgekomen, in ruil waarvoor Cohen emancipatiebeleid heeft teruggekregen. Emancipatie is tot nu toe als een hete aardappel tussen de leden van het college heen en weer geschoven. Van Dittrich naar Vredevoogd, en nu weer naar de rector. Een populaire taak is het dus niet, maar Cohen lijkt de eerste te zijn die het echt belangrijk vindt.

Toch zal het leeuwedeel van zijn tijd in de onderwijs- en onderzoekskwesties gaan

zitten. Tenminste, als Cohen in staat is om het terrein dat Bonke aan Vredevoogd heeft verloren, weer terug te winnen. De immer actieve voorzitter heeft er een handje van om dingen naar zich toe te trekken, en zeker op het terrein van het onderzoeksbeleid is dat in hoge mate gebeurd. Wie er de laatste jaren in de universiteitsraad al verantwoording kwam afleggen over het beleid rondom onderzoeksinstellingen, om maar een topic te noemen, over het algemeen was dat niet de rector. Maar Cohen houdt zich nog even op de vlakte. In competentiegeschillen heeft hij geen zin, het bestuur is "collegiaal" en hij voelt er niets voor om een hek rond zijn tuintje te zetten met een waarschuwend 'cave canem' erop.

Want, benadrukt hij telkens weer, Cohen houdt niet van schotten en afrasteringen. Die tussen de faculteiten zou hij graag wat lager zien. Waarom heeft ooit deze progressieve universiteit gekozen voor een zo traditionele facultaire indeling? Waarom zou het per se zo moeten zijn dat een rechtenstudie alleen maar door een rechtenfaculteit aangeboden kan worden? Veel beter lijkt het hem als er een constructie was gekozen waarin verschillende studierichtingen vanuit een soort capaciteitsgroepen werden gevoed. Daar is het nu te laat voor, maar waar er in de toekomst mogelijkheden zijn om interfacultaire samenwerking te stimuleren, zal hij het niet laten.

Natuurlijk zal dat niet eenvoudig zijn, want de onderlinge afstand is groot. Cohen weet dat maar al te goed; op dit punt is hij zelf evenmin zonder zonden.

Zo stelt hij vast dat de herprogrammeringsrapporten die bij economie en rechten geschreven zijn, op vele onderdelen overeenkomsten vertonen. "Maar de dames en heren hebben er met elkaar nooit over gepraat". Een van die heren heette echter Cohen, want hij was het die de rechtenfaculteit als decaan voorzat in deze periode. Is een nauwere samenwerking misschien gewoon onmogelijk, ondanks goedwillenden aan het roer? Hij trekt zijn schouders op: "Misschien."

In het gareel

Waar die herprogrammering ook toe moge leiden, liefst niet tot een verdere uitholling van het Maastrichtse onderwijssysteem, vindt Cohen. Bij eerdere gelegenheden betoogde hij al ten overstaan van dit blad dat hij weliswaar niet de geschiedenis in wil gaan als ideoloog van het probleemgestuurde onderwijs, maar dat

het in essentie overeind moet blijven staat voor hem buiten kijf. Of dat ook betekent dat afvallige faculteiten door college en universiteitsraad terug in het gareel gedwongen moeten worden is vraag twee. "Als er bij een faculteit helemaal geen beweging meer in zit, lijkt me dat moeilijk. Maar als het PGO deel uitmaakt van je strategische profilering als instelling, dan moet er natuurlijk wel over gepraat worden als het in gevaar komt."

Rest zijn andere programmapunt, de internationalisering. Volgens het rapport van de Wiardi Beckman Stichting waar hij de belangrijkste auteur van is, dient de sociaal-democratie, op dit moment zoals bekend aan het roer van het departement van onderwijs en wetenschappen, te streven naar een structurele aanpak. Dat betekent dat internationalisering meer moet behelzen dan alleen uitwisseling van studenten. Belangrijk is dat het curriculum zelf een internationaal karakter krijgt, en dat het samen met buitenlanders gevolgd wordt. Gezien de noodzakelijke investeringen om dat op te zetten is het beter om het beleid op een gering aantal universiteiten te richten. Die gelukkige enkelingen zouden werkelijk het predicaat internationaal kunnen verdienen. Welke? Cohen glimlacht: "Bij het schrijven van die passage had ik natuurlijk Limburg in mijn achterhoofd. Die ligging hier, die moet toch op de een of andere manier worden uitgebuit."

Op dit punt hebben de sociaal-democratische bewindslieden nog geen standpunt ingenomen, maar op andere terreinen hebben ze des te meer in petto voor de universiteiten. Als Ritzen zijn zin krijgt en de instellingen zelf een grote mate van zeggenschap krijgen over hun eigen bestuursmodel, aan welke kant vinden we dan de nieuwe rector? Bij de hooggeleerde bazen der vaderlandse onderzoeksinstituten die de universitaire democratie het liefst omgezet zien in een concernstructuur?

Cohen: "Het valt me altijd op dat die aanvallen worden gedaan door mensen die niet weten hoe het tegenwoordig in de praktijk werkt. Gevers, collegevoorzitter van de Universiteit van Amsterdam, zei laatst over die inperking van de macht van de raden dat hij het zonde van zijn tijd zou vinden om voortaan te moeten overleggen met organen die geen invloed meer hebben. Dat vond ik wel mooi gezegd."

Wammes Bos

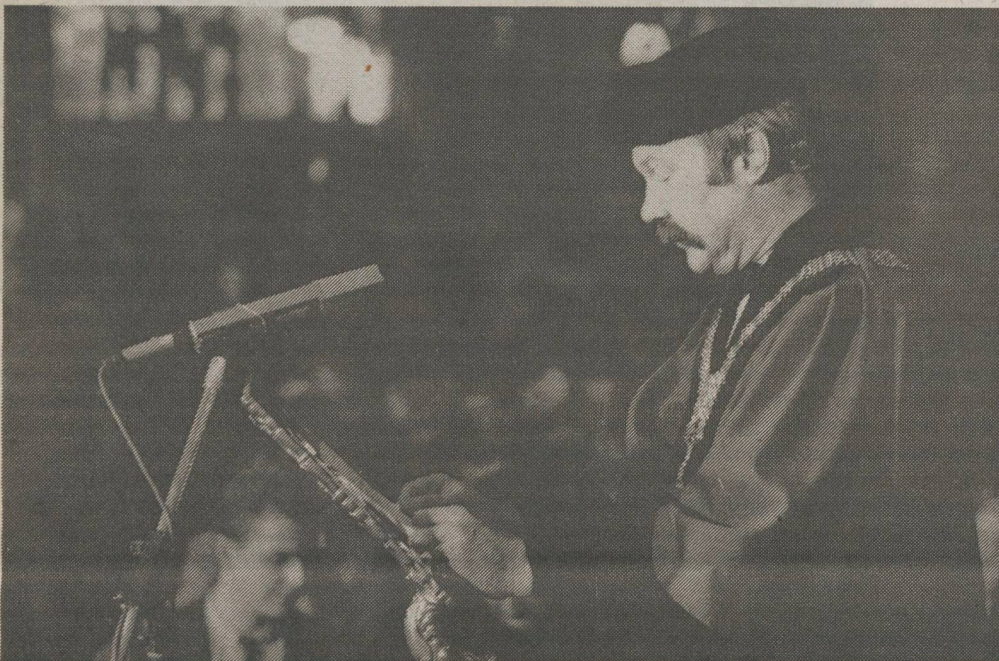

Cohen: geen zwaar eigen stempel (foto Franco Gori)

Het zesjarig uitstapje van fysioloog Vic Bonke

"Ik vind het leuker achter bepaalde zaken aan te hollen. Dan laat ik de routine wel eens sloffen"

Zes jaar lang bekleedde hij de functie van rector magnificus. Prof. dr. Felix Ignatius Marie (Vic) Bonke deed dat op spraakmakende wijze. De meer zakelijk georiënteerde bestuurders zullen hem niet zo missen. Hij kon als een bezetene achter een idee aan hollen, maar vaak was dat idee te wild om een kans van slagen te maken. Toch konden vriend en vijand er wel respect voor opbrengen. De vertrouwenscommissie van de Universiteitsraad, die na een minder gelukkig verlopen eerste termijn enig toezicht op hem hield, zei het zo tegen hem. „U maakt foute, maar die worden door Uw enthousiasme ruimschoots gecompenseerd."

Rector Bonke tijdens zijn laatste diesrede (foto Franco Gori)

Toen de vorige rector, prof. dr. Coen Hemker, op zoek ging naar een opvolger, kwam hij terecht bij zijn jongere collega Vic Bonke, die hoogleraar was in de fysiologie. Bonke had de pech of het geluk in een vakgroep te werken, die op volle sterkte draaide. Zulke groepen waren alleen te vinden in de medische faculteit, de enige faculteit die op dat moment afgestudeerden had voortgebracht. Maar ook binnen die faculteit was de keuze beperkt. De meeste vakgroepen verkeerden nog in het opbouwstadium en konden onmogelijk een hoogleraar missen. Maar Fysiologie had inmiddels twee hoogleraren: Reneman en Bonke.

Geen carrièrelijn

Bonke moest goed nadenken, want tot op dat moment had hij nog nooit aan het rectoraat gedacht. „Ik heb nooit een carrièrelijn uitgestippeld. Als ik met iets bezig ben zet ik me daar met alle kracht voor in, maar ik weet echt niet wat daarna komt. Toen Coen Hemker me vroeg of ik hem wilde opvolgen beseftte ik wel dat het praktisch om een full-time functie ging. Mijn wetenschappelijk werk zou op een heel laag pitje komen te staan. Je houdt daar wel een dag in de week voor vrij, maar in feite is dat de achtste dag in de week. Dat was voor mij het moeilijke punt: ik was succesvol in het onderzoek en dat zou ik tijdelijk moeten laten schieten. Ik had juist enkele belangrijke publicaties op mijn naam staan over hartritmestoornissen en de sinusknop. In 1977 hebben we in Maastricht een groot symposium over de sinusknop gehouden met de veertig toppers op dat gebied. Daar is een boek over verschenen onder mijn redactie, waardoor ik in de wereld de expert op het gebied van de sinusknop werd. Je wordt dan gevraagd op alle grote congressen te spreken, de farmaceutische industrie loopt de deur plat om dit of dat onderzoek uit te laten voeren. We hadden natuurlijk de wind mee in Maastricht: we kregen in die

periode volop financiële middelen, waarmee Maurits Alessie en ik voortreffelijk uit de voeten konden. We waren er als eersten in geslaagd een nieuw model te ontwikkelen voor het optreden van hartritmestoornissen. Het was dan ook heel moeilijk om er op dat moment een punt achter te zetten. Rector worden is ideaal voor iemand van zestig jaar, die de functie tot zijn pensioen kan vervullen, maar ik was nog wat jong, ik was net 45 geworden. De productieve periode van een wetenschapper ligt tussen zijn vijfentwintigste en zijn vijftigste. Bovendien is het voor een groep altijd nadelig een rector te leveren. De groep krijgt er een vergoeding voor, maar dat is maximaal een UHD-salaris. Ze mogen daarmee doen wat ze willen, maar ze zijn toch een van je leidende figuren kwijt. Bovendien is de groep je nog een vierde jaar kwijt, omdat een rector recht heeft op een jaar sabbatical leave, maar dat jaar wordt helemaal niet vergoed."

Maar het wetenschappelijk onderzoek was niet de enige bezigheid van Bonke. Ook met het onderwijs had hij zich tot dan toe intensief bemoeid, eerst als voorzitter van de onderwijscommissie en later als voorzitter van de examencommissie. „Ik heb altijd op twee benen gelopen, onderwijs en onderzoek. Ik was vanuit Amsterdam naar Maastricht gekomen vanwege de mogelijkheden die ik kreeg voor goed onderzoek én vanwege het onderwijssysteem. Ik had me in Amsterdam veel met het onderwijs bezig gehouden en vond het bijzonder interessant wat er in Maastricht ging gebeuren. Meestal zie je dat mensen die succes hebben in onderzoek, zich weinig aantrekken van onderwijs of omgekeerd. Vooral om succes te hebben in onderzoek moet je de mazzel hebben dat je een goede lijn te pakken hebt. Maar ik had toevallig succes in beide richtingen. Ik vond het ook leuk om als een soort apostel van het Maastrichtse onderwijs over de wereld te gaan."

Tijdelijk uitstapje

Uiteindelijk zei hij toch ja tegen het rectoraat in de veronderstelling dat het om een tijdelijk uitstapje zou gaan. „Ik wist dat het onderzoek in goede handen was en dat er andere mensen het apostolische werk voor het onderwijs zouden overnemen. Ik dacht dat ik na drie jaar de draad weer zonder al te veel moeite zou kunnen oppakken."

Maar tegen zijn eigen verwachting in volgde er een tweede termijn, zelfs tegen de zin van de Universiteitsraad in. Want Bonke werd niet door iedereen als bestuurder gewaardeerd. Zelfs binnen het college van bestuur boterde het niet altijd, om het met een understatement te zeggen. Aan het eind van zijn eerste jaar liet collegevoorzitter Van den Biggelaar hem zelfs weten dat hij Bonke de slechtste bestuurder vond die hij ooit had meegemaakt. „Dat kwam," zegt Bonke nu, „omdat Van den Biggelaar mij als een achteruitgang beschouwde ten opzichte van Hemker. Voordat ik kwam lagen de verhoudingen in het college vast: Hemker was in principe tegen alles wat Lagas wilde en Van den Biggelaar had een groot ontzag voor professoren. Hij stemde dus altijd met Hemker mee. Maar ik lette minder op personen, als een voorstel me aanstond, was ik het ermee eens en als het me niet aanstond, stemde ik tegen. Maar echt ruzie heb ik met Van den Biggelaar nooit gehad. Hij heeft maar een keer de deur van mijn kamer hard dichtgegooid. Ik kan hier niet herhalen wat hij toen tegen mij zei, maar mijn secretaresse Ans Lippinkhof, met wie Hemker altijd over de Boze Big sprak, merkte toen op: 'Ach kijk, nu is de Big echt boos'. De aanleiding was de discussie over de bestemming van het Oud Gouvernement. Van den Biggelaar wilde daar een bestuurs- en dienstengebouw van maken, maar ik vond dat het onderwijs boven alles voorrang moest krijgen. 'Desnoods gaan we met het college in een Fort Cabin op het parkeerterrein zitten', zei ik toen, maar dat was natuurlijk ook niet juist."

Ontevreden U-raad

Na dik twee jaar rectoraat meldde zich de volgende ontevredene: de Universiteitsraad, die het college van decanen moest adviseren over de rectorbenoeming. Bonke had als voorzitter van het College van Decanen alle hoogleraren een brief gestuurd waarin hij hun belangstelling voor het rectoraat polste, maar tekende daarbij aan, dat het college instemde met een tweede termijn. Het kon dus niemand verbazen dat er zich geen enkele rivaal meldde. „Ik vond het eerlijker om te zeggen dat ik nog een termijn wilde en dat de decanen daarmee instemden. Dat had wel tot gevolg dat niemand anders zich meer kandidaat wilde stellen, zodat er ook geen dubbele voordracht kwam. Dat was voor de Universiteitsraad de procedurele stok om de hond te slaan. In feite had men er bezwaar tegen dat ik de raad en de commissies niet genoeg prioriteit gaf. Dat was ook wel een beetje waar. Ik miste in verband met allerlei maatschappelijke verplichtingen nogal eens vergaderingen. Ik moest er bijvoorbeeld ook voor zorgen dat er een nota 'Maatschappelijke Dienstver-

lening' kwam. Nu houd ik toch al niet zo van nota's en zeker niet van die. Daar zag ik het nut niet zo van in, maar vooral de voorzitter van de raad, Huub Smeets, dacht daar anders over. Ik ben geen ambtelijk bestuurder. Ik vind het veel leuker hard achter bepaalde zaken aan te hollen. Dan laat ik de routine wel eens sloffen. Strategische beleidszaken, die vind ik leuk, veel interessanter dan de inrichting van het studentendekanaat of nota's. Die zaken kunnen ook wel belangrijk zijn, maar god, dacht ik dan, dat komt wel."

De Universiteitsraad gaf dus een negatief advies over de herbenoeming, maar dat weerhield Bonke er niet van zijn kandidatuur door te zetten. „Ik heb er toen wel over gedacht me terug te trekken. Maar in een gesprek met de universiteitsraad had ik toch geconstateerd dat de vertrouwensrelatie niet ontbrak. Het was meer een kwestie van enkele punten waarop ik niet optimaal functioneerde. Ik heb daar lering uit getrokken en de raad inderdaad een hogere prioriteit gegeven. Dat was een kwestie van planning. We hebben toen ook afgesproken dat alle leden van het college op gezette tijden een functioneringsgesprek met de vertrouwenscommissie uit de raad zouden hebben. Het is heel nuttig om je daar een spiegel te laten voorhouden. Daar vroegen ze me dan: 'Wat vind je zelf over je functioneren?' en dan zei ik dat ik dacht dat het wel goed ging. En de commissie vond dat er aan mijn functioneren wel wat gebreken zaten, maar dat die ruimschoots werden gecompenseerd door mijn enthousiasme. Ik kan heel halstarrig achter bepaalde zaken gaan staan. Neem nu Dis&Co, het plan van enkele studenten om een mensa met disco op te richten. Dat is in eerste instantie niet gelukt, maar dat betekent niet dat ik afhaak. Ik ben heel rechtlijnig achter dat idee van een sociëteit blijven staan en nu begint het erop te lijken dat het lukt. Ik vond de vroegere wijnkelders van Sauter onder de parkeergarage aan de Gubbelsstraat een prachtige ruimte voor studentenverenigingen. Daar heb ik me toen voor ingezet om dat te regelen. Daarvoor moest wel eerst die parkeergarage worden verkocht aan makelaar Ruijters. Dat is nu rond en we hebben twee verenigingen, Tragos en Circumflex, die erin willen. Alleen hebben de omwonenden nogal wat bezwaren tegen de sociëteitsvergunning."

Geen derde termijn

Toen hij voor de tweede keer naar het rectoraat dong werd Bonke herinnerd aan zijn vroegere voornemen om na één termijn van drie jaar de draad van het onderzoek weer op te pakken: „Er waren inderdaad mensen die me zeiden: nu kun je nog terug naar je onderzoek, over drie jaar niet meer. Maar ik had er plezier in gekregen, vooral in de nieuwe samenwerking met Loek Vredevoogd en Karl Dittrich. Ik vond het een heel interessante job. Ik heb er met mijn vrouw Marjet over gepraat en die vond het ook wel leuk als ik het nog eens drie jaar zou doen. Ik heb me toen niet zo gerealiseerd dat er na het vijfde jaar weer een moment zou komen waarop

ik moest beslissen.

Dat er bij voorbaat geen sprake was van een derde termijn, zou in strijd zijn met de waarheid. Bonke heeft er op zijn minst over gedacht zich nog eens kandidaat te stellen. Maar van verschillende kanten kreeg hij het advies ermee te stoppen: „Ik kreeg van diverse kanten te horen dat het niet goed is voor de universiteit om steeds hetzelfde gezicht naar buiten te laten zien, al kan het ook een voordeel zijn dat je weet wat je hebt aan een bestuurder. Ook Loek Vredevoogd vond dat het een nadeel was in de universiteit als je na zes jaar zo voorspelbaar bent als bestuurder. Er was ook geen voordeel meer te halen in een derde termijn: de jaren zeven tot en met negen voegen weinig meer toe aan de jaren een tot en met zes. Maar van anderen kreeg ik weer te horen dat ik moest blijven. Toen we vorig jaar met het college van decaanen weer een brief stuurden aan alle hoogleraren om zich kandidaat te stellen of een kandidaat voor te dragen, stelde zich niemand rechtstreeks kandidaat. Maar er zaten nogal wat brieven tussen van mensen die vonden dat ik beter kon blijven zitten. Toen heb ik wel gezegd dat als de hele universiteit dat wenste, ik mijn standpunt wilde heroverwegen. Maar dat is dus niet nodig gebleken.”

Dus heeft Bonke na zes jaar de rectorsetting definitief aan de wilgen gehangen. Wat nu? „Dat weet ik echt nog niet. Ik heb vorig jaar diverse aanbiedingen gehad, maar ik heb steeds gezegd: ik ben tot 11 januari rector. Kom na die tijd maar terug.” Toch blijkt die houding niet altijd even categorisch geweest. Zo werd Bonke onlangs door de burgemeester van Maastricht gefeliciteerd met de benoeming tot lid van de raad van bestuur van het grootste (qua beddenaantal) ziekenhuis van Nederland, het Medisch Spectrum Twente in Enschedé. Maar Bonke had op het laatste moment voor zichzelf nee gezegd tegen de benoeming: „We hebben er heel serieus over nagedacht, maar toch nee gezegd. Dat lag mede aan de mensen met wie ik zou moeten samenwerken. Ik heb er toch iets van geleerd, namelijk dat een functie buiten de universiteit ook tot de mogelijkheden behoort.”

Decaan

Maar ook binnen de universiteit heeft Bonke een interessante functie afgeslagen. In mei vorig jaar kreeg hij voor het eerst bezoek van de vertrouwenscommissie van de faculteitsraad Geneeskunde. Of hij er iets voor voelde decaan van de medische faculteit te worden? Bonke antwoordde meteen nee, want hij wilde onder geen voorwaarde de tegenkandidaat van de herverkiesbare decaan Sturmans zijn. Maar in november stond de commissie weer op de stoep. Sturmans was inmiddels afgetreden en de interim-decaan Knottnerus wil in februari terug naar zijn vakgroep. Of Bonke er nu wel voor voelde? „Daar heb ik lang over nagedacht, maar uiteindelijk heb ik weer nee gezegd. Ten eerste vond ik dat ik in een moeilijke positie zou komen tegenover mijn ex-collega's in het college van bestuur, als ik straks als 'tegenstander' tegenover hen zou zitten. Maar anderzijds had ik ook het gevoel dat ik de polarisatie, een van de grote problemen van de medische faculteit, niet kan oplossen. De groepsvorming in de faculteit is overal zo diep doorgedrongen dat ik bij voorbaat met het stempel 'Hart- en vaatziekten/BMC' rondloop, ook al weet ik zelf wel beter.”

Voorlopig gaat Bonke dus terug naar zijn oude vakgroep Fysiologie, maar of hij daar zal blijven, is zeer de vraag. „Ik heb diverse aanbiedingen uit de Verenigde Staten gehad om daar mijn sabbatical year te komen doorbrengen, maar zolang ik niet zeker weet of ik terugkeer in het onderzoek, maak ik daar geen gebruik van.”

Jacques Herraets

Vic en Marjet Bonke: „Je kunt dit alleen doen als je er met z'n tweeën achter staat”
(foto Franco Gori)

Met z'n tweeën rector

Overal waar hij als rector moest opdraven, nam Vic Bonke zijn vrouw mee: „Als rector heb je veel maatschappelijke verplichtingen. Als er weer een uitnodiging kwam zei ik tegen Frédérique, mijn secretaresse: 'Bel eens om te vragen of de vrouwen ook zijn uitgenodigd.' En als zij dan te horen kreeg dat het niet zo was, wist ze dat ze moest zeggen dat ik verhinderd was.”

„Deze functie kun je alleen goed vervullen als je er met z'n tweeën achter staat, anders wordt het niks. Zonder Marjet had ik het nooit gedaan.” En de universiteit heeft het geweten. Geen gelegenheid waarbij Bonke als rector optrad, of Mevrouw Bonke, Marjet dus, was erbij. Een opvallende verschijning met een vlotte babbel, die zich niet op de achtergrond houdt en soms nadrukkelijk op de voorgrond treedt. Zij was ook de maakster van het borstbeeld van de vorige voorzitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar. Als ze dan moest opdraven, had de echtgenoot geen rol als muurbloempje voor haar weggelegd: „Ik zei wel eens tegen haar: ga jij vanavond maar naast die en die zitten en praat dan ook over dat en dat onderwerp. Op die manier heeft Marjet meerdere zaken voor de universiteit in de week gelegd, die zonder haar misschien nooit gelukt waren. De contacten met DSM bijvoorbeeld zijn eerst door haar gelegd tijdens een diner, waarbij zij naast Paul van der Grinten zat. Als ik daar had gezeten, was dat nooit gelukt. Als ik over een bepaald onderwerp begin, wordt daar meteen een dubbele bodem achter gezocht. Over het algemeen is de sfeer heel anders als er vrouwen bij zijn en als iemand gemakkelijk contacten legt, dan is dat Marjet. Ze kan dat fantastisch!”

Arrhythmia

En zo gaat de lofzang van de ex-rector op zijn vrouw nog even door. Aan het eind van het interview komt hij er weer op terug: „Ik zou het leuk vinden als je ook met Marjet praat.” Aldus geschiedde te Meerssen in huize 'Arrhythmia', vernoemd

naar de wetenschappelijke bezigheden (hartritmeoornissen) van de heer en de artistiek/huishoudelijke bezigheden van de vrouw des huizes, die zich weinig aan een vast ritme stoort.

Het huis is voor een groot deel van de universitaire wereld bekend terrein. Vorige week nog hebben hier de Nederlandse rectores magnifici en echtgenotes gedieneerd, dertig personen in totaal, die van hun voorgangers hadden gehoord hoe gezellig het was geweest bij het vorige lustrum. En verder zijn hier alle besturen van studentenverenigingen en 'Le Tout Maastricht' over de vloer gekomen. Toch hoefde er nooit te worden 'ingedikt'. Het voormalige rusthuis Bethesda, gedreven door curieuze namaak-novicen, is gebouwd op grote aantallen bewoners en heel veel spullen.

Representatieve verplichtingen

Het huis met diverse bijgebouwen (paviljoens, gebouwd om bejaarden te verplegen) staat nu te koop. „We hebben het met een holle kop gekocht, toen we nog dachten dat het wel mee zou vallen met het onderhoud. We hadden net een erfenis gehad en waren een beetje overmoedig.” Nu de drie kinderen het huis uit zijn verdringt zelfs het flamboyante echtpaar in de ruimte. En nu ook nog de bij een rectoraat behorende representatieve bezigheden zijn vervallen, kan het huis daar ook geen rol meer in spelen. Er begint een nieuw leven voor het echtpaar, maar wat dat brengt, is nog een raadsel. Maatschappelijke verplichtingen zijn bepaald niet als 'verplichtingen' opgevat door de Bonkes. „We hebben een geweldi-

ge tijd gehad, maar ik ben blij dat het is afgelopen,” zegt Marjet Bonke: „Ik heb die verplichtingen trouwens niet altijd even plezierig gevonden. Ik heb hier vaak gezegd: hè, hè, moet ik weer opdraven? Maar natuurlijk hebben we er veel vrienden aan overgehouden, ook onder de rectoren. We zijn heel populair in die club. Het zijn niet van die mensen die zich nog eens moeten bewijzen, maar ze zeggen wel eens, dat het er bij hun veel formeler aan toe moet gaan. Wat wij doen kunnen zij zich niet permitteren.”

Breien

„Toen we elkaar 31 jaar geleden leerden kennen, was Vic 19 en ik 21. We zijn getrouwd toen hij voor zijn doctoraal stond. Ik had mijn studie kunstgeschiedenis en archeologie opgegeven en had een baan genomen bij Excerpta Medica om het geld voor het huishouden te verdienen. Terwijl hij achter de boeken zat, ben ik maar gaan breien, gordijnen, vloerkleden en alles wat je kan bedenken. Toen er een kans was dat Vic voor een derde termijn rector zou worden, heb ik geprotesteerd. Ik had er genoeg van om hem iedere avond achter een grote stapel papier te zien zitten. Nee, ik ben echt blij dat het niet is doorgegaan, anders was ik weer tot drie jaar breien veroordeeld. Nu kunnen we eindelijk weer eens dingen gaan doen waar we nooit aan toe gekomen zijn. In plaats van breien wordt het nu denk ik boetseren.”

Jacques Herraets

Hoe maak je zacht hout zo sterk als tropisch hardhout?

(en laat je de regenwouden intact)

Hout moet duurzaam zijn. Mag niet meer 'werken', krimpen of uitzetten. Dark red meranti, een tropisch hardhout, heeft al deze eigenschappen van nature meegekregen. Dit hout was daardoor jarenlang favoriet in de bouwwereld. Totdat men inzag dat door het massale vellen van deze bomen het natuurlijk evenwicht in de tropische wouden werd verstoord.

Bij DSM ontwikkelden we een kunsthars waarmee zacht Europees hout, zoals populieren en pijnbomen, geïmpregneerd kan worden. Het resultaat? Hout zo sterk dat het zijn tropische neefjes kan vervangen.

De wegen die we inslaan dienen natuurlijk milieutechnisch verantwoord te zijn. Daarom ontwikkelen onze specialisten kunstharsoplossingen die het milieu niet onnodig belasten.

En zijn we, samen met onze opdrachtgevers, continu op zoek naar vergelijkbare producten voor tal van andere toepassingen.

Ook op het gebied van kunststoffen, fibers, coatings en de farmaceutica werken onze 25.000 medewerkers aan nieuwe en geavanceerde toepassingen.

Wilt u ook alert inspelen op de ontwikkelingen die de toekomst met zich meebrengt?

Schrijf dan naar DSM, Corporate Public Relations, Postbus 6500, 6401 JH in Heerlen. Wellicht kunnen we samen vorm geven aan de toekomst.

WE PUT FANTASY TO WORK

Met gedragscode voorkom je geen kwestie-Buck

Bij de bestrijding van voorbarige media-gejuich over wondermiddelen tegen kanker of aids valt van een gedragscode voor journalisten weinig heil te verwachten. De journalistiek kent immers al de regel van 'hoor en wederhoor'. Belangrijk is vooral dat voorlichters en onderzoekers daar actief aan meewerken, door toegang te bieden tot onafhankelijke commentatoren.

Dat was de teneur van een discussiemiddag, die de Stichting Publieksvoorlichting over Wetenschap en Techniek (PWT) vorige week donderdag in Utrecht organiseerde naar aanleiding van de 'kwestie Buck'. De zaal, grotendeels gevuld met voorlichters en journalisten, erkende dat bij deze affaire fouten zijn gemaakt. Maar ook voor de primeurkoores van de media ontbreekt een wondermiddel.

Over de aanleiding, de Buck-affaire, kwam nog een nieuw feitje boven water. De redactie van het NOS-journaal heeft vòòr haar gewraakte uitzending van 12 april - waar Buck spoedig een geneesmiddel tegen aids voorspelde - wel degelijk pogingen tot wederhoor gedaan. Via Science, dat die week Buck's bevindingen publiceerde, wilde men de beoordelaars van dit artikel te spreken krijgen. Dat lukte echter niet.

Intussen vergat de journaalredactie kennelijk dat niet zozeer de wetenschappelijke vondst van Buck, maar zijn bewering over medische toepassing om kritisch commentaar vroeg. De Utrechtse farmacoloog

prof.dr. J.M.A. Sitsen zei daarover op het symposium: „Als het aan mij gevraagd was, zou ik die beweringen direct onzin genoemd hebben. Buck was pas in het reageerbuisstadium. Zelfs met een vaccin dat werkt bij dier- experimenten kan het nog acht jaar duren”.

Ook als Bucks reageerbuiswerk feilloos was geweest, de mediapresentatie - de prof met vrouw en hond filosoferend over de komende Nobelprijs - was in elk geval fout. Maar wie had daarvan de schuld en hoe valt zo iets te voorkomen? „Al bij de eerste contacten met de pers had hij tegen zichzelf beschermd moeten worden”, meende symposiumvoorzitter prof.dr. F.W. Saris, atoomfysicus en NRC-columnist en legde de zwarte piet zo bij voorlichters en journalisten.

Die voelden zich echter niet zo aangesproken. De voorlichters hebben het succes van Buck met de nodige nuances gebracht. En de meeste dagbladen vermeldden direct al het sceptisch commentaar van medici. Een medewerker van de Wetenschapsweek vond bovendien: „De uitgljider van het

journaal kan je zien als die ene auto die de Afsluitdijk afwaait. Op zo'n incident kan je geen verkeersregels baseren, maar het is wel een goede waarschuwing.” Een voorlichter van het Leidse Academisch Ziekenhuis beaamde dat. Als een onderzoeker te vroeg met zijn resultaten wil pronken, hoef je nu alleen maar de naam Buck te noemen, en het wordt vanzelf stil...

Bezwaar tegen 'de blunder als waarschuwing' is natuurlijk het leed dat inmiddels wordt aangericht bij de patiënten. Om die reden was er wel belangstelling voor het idee van een gedragscode, verdedigd door prof.dr. D.W. van Bekkum van de Stichting Biowetenschappen en Maatschappij.

Toen echter bleek dat zo'n code vooral zou inhouden dat journalisten hun nieuws bij een deskundige bron moesten verifiëren, leidde dat tot enig hoongelach. „Een journalist leren dat-ie moet verifiëren, is net zo iets als een oude beer leren brommen”, zei Laur Couzen van De Limburger bijvoorbeeld. Daarmee was het probleem duidelijk. Regels als 'hoor en wederhoor' en objectiviteit bestaan in de journalistiek

al. Als daartegen gezondigd wordt, heeft het weinig zin om die regels nog eens te herhalen. Wat wel zin heeft, is voor goedwillende journalisten die niet thuis zijn in de complexe wetenschappelijke wereld, de drempel voor 'wederhoor' zoveel mogelijk verlagen. Het voorstel - ook van Van Bekkum - om voor een aantal gevoelige issues regelmatig een lijstje namen van onafhankelijke deskundigen aan de media bekend te maken, vond daarom een goed onthaal.

Zo'n 'science pool' heeft in Engeland zijn nut al bewezen, meldde Couzen. En ook in ons land duurt het niet lang meer. De Stichting Publieksvoorlichting, organisator van het symposium, wil over een maand een eerste 'voorlichtingswijzer' voor de media uitbrengen. Voorlopig alleen voor de biowetenschappen, geeft het ding een overzicht van alle 'deskundige' instellingen en over welke deelonderwerpen daar kennis aanwezig is. Ook voor de NOS moet afgewogen berichtgeving over medische primeurs dan mogelijk worden.

HOP/Frank Steenkamp

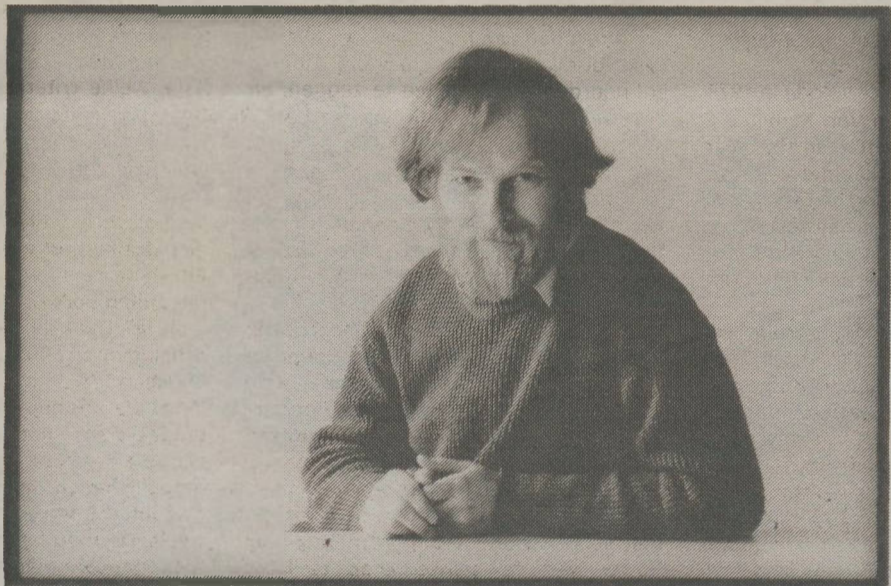
A winter's tale

In zijn bespreking van een proefschrift, vorig jaar in het Nederlands Juristenblad, vond Reiner de Winter (hoofddocent aan de rechtenfaculteit) een geschikte aanleiding zijn stokpaardje te berijden. Het proefschrift in kwestie behandelde namelijk een aantal op het eerste gezicht weinig belangwekkende juridische zaken, en de Winter zou de Winter niet zijn wanneer hij zich tot die constatering zou beperken. Dat Nederlandse juristen zich vooral bekommeren om bijvoorbeeld de punt en de komma in een wetje dat het ophangen van posters regelt, maar in mindere mate geneigd zijn een grondwetsbepaling ter discussie te stellen, vond de Winter wel begrijpelijk. Want, zo schreef hij, „Juist in het triviale schuilt een waarborg tegen uitwassen. Ingrijpende zaken vallen daardoor op voorhand al uit de toon. Zij krijgen dan ook nauwelijks een kans. Dat bezorgt ons weliswaar een tamelijk saai en grijs bestaan, maar allerlei sores blijven ons op die manier bespaard.” De auteur van het proefschrift was blijkbaar niet bijzonder gecharmeerd van de recensie. In een naschrift sprak hij van „Winteriaanse simplificaties en schimpischeuten”. En het was wellicht bovenstaande overpeinzing die hem deed verzuchten dat het hier “de zoveelste aflevering van de Winter contra mundum” betrof. De recensiepagina's van een juridisch tijdschrift lijken inderdaad niet de aangegeven plaats voor zoveel wijsheid. Maar gelukkig verscheen onlangs 'De relatieve overheid', een boekje met drieëntwintig essays, waarin de Winter wat nader op ons triviale bestaan ingaat.

Nederlandse juristen lijken, zoals gezegd, nogal eens te bakkelijen over zaken waarvan men zich kan afvragen of ze werkelijk van belang zijn. Moeten bijvoorbeeld neonletters, in het licht van artikel 7 van de Grondwet, dat ziet op de vrijheid van het geschreven woord, gelijkgesteld worden aan drukletters? Een triviale zaak, is men geneigd te denken. Maar stel nu dat een groepje kortgewiekte neo-nazi's besluiten in de Grote Staat een kroegje te openen. Op de gevel prijkt, in mooi groen neon: Chez Adolf. Een voorbeeld dat getuigt van slechte smaak, akkoord, maar het

maakt duidelijk dat er in dat geval sprake van een serieus probleem zou kunnen zijn. De Nederlandse jurist nu, is eerder geneigd een 'Wet op Ontsierende Neonlettertypes' te construeren dan dat hij zich herbezint op vernoemd artikel 7 van de Grondwet. En daarmee blijft het een triviale aangelegenheid.

Reeds in de inleiding van 'De triviale overheid' vindt de Winter een verklaring voor dat verschijnsel. In tegenstelling tot een land als Duitsland “zijn we in Nederland eenvoudig nog niet toe aan zo'n 'fundamentalistische' benadering. Of zou het ècht toevallig zijn dat ze er in Duitsland wèl aan toe zijn? Dáár was, na het Derde Rijk, het nodige recht te zetten. De Duitse grondwet is daar een exponent van. In Nederland, daarentegen, kwam de verstoring van buiten. Bezinning op de grondslagen van ons bestel kon daarom achterwege blijven.” Wat volgt zijn eigenlijke illustraties van de wijze waarop de Nederlandse rechtsorde problemen te lijf gaat. Van een land dat “dankzij een gelukkig toeval” nog nooit de fundamenten van haar bestel heeft hoeven te inspecteren. Hiertoe zijn de verhalen, die overigens eerder in diverse tijdschriften zijn verschenen, onderverdeeld in vier hoofdstukken: de wet, het bestuur, de rechter en meningen. Het laatste hoofdstuk lijkt een vreemde eend in de bijt, nu alle voorgaande stukjes reeds doordrenkt zijn van de Winters mening. Het vermoeden rijst dan ook dat de auteur deze verhalen eenvoudig te leuk vond om ze niet te publiceren. Want bovenal, en dat geldt voor praktisch alle in de bundel opgenomen verhalen, zijn ze leuk. Daarnaast zijn ze ook nog eens leesbaar. Wie regelmatig een juridisch artikelje leest weet dat niet iedere auteur dit als een absoluut vereiste beschouwd. Dat het de Winter wèl is gegeven kort, bondig en scherp zaken onder handen te nemen, maakt 'De triviale overheid' ook toegankelijk voor de niet-jurist. En die komt er dan al snel achter waartoe Nederlandse rechters en bestuurders zichzelf hebben veroordeeld: taalspelletjes. Het mooiste voorbeeld daarvan vinden we in 'Dichting und Wahr-heit: Hasan en het primaat van de retoriek.' In dit verhaaltje

Reiner de Winter
(foto Franco Gori)

gaat het over de vraag of er in een bepaald geval sprake is van een gezinsleven. Internationaalrechtelijke regels bepalen wel dat iedereen daar recht op heeft, maar een waterdichte definitie van dat begrip valt er -natuurlijk- niet te geven. De meningen liepen dan ook uiteen toen de zaak van Hasan voor Nederlands hoogste rechtscollege kwam. De Hoge Raad meende dat er wèl sprake was van een gezinsleven. De advocaat-generaal vond van niet. Om hun mening kracht bij te zetten bedienden de Hoge Raad en de advocaat-generaal zich van een verschillende terminologie: de personen die de advocaat-generaal aanduidde met 'oom en tante' noemde de Hoge Raad gewoon 'adoptiefouders'. Zolang het verhaal maar met de feiten is te rijmen, en een beetje plausibel klinkt, zitten rechters en bestuurders goed. De Winter concludeert: “Niet de 'echte' waarheid, maar de literaire staat kortom centraal.” Gezien het triviale karakter van de in Nederland te bespreken aangelegenheden zal dat waarschijnlijk wel nooit tot grootse literatuur leiden. Maar behalve misschien een paar neerlandici hoeft niemand daar rouwig om te zijn. Immers, dankzij die voorliefde voor trivia wordt een onuitgesproken grondslag voor overreding gewaarborgd. Met andere woorden, omdat we ons zo graag bezig houden met het

geven en wijzigen van straatnamen, heeft niemand zich afgevraagd of het eigenlijk wel zo nuttig is straten een naam te geven. En dat is voor velen een geruststellende gedachte, want stel je voor, je zou de weg naar huis eens niet kunnen vinden.

Kortom, het is kiezen tussen een groots en meeslepend bestaan en de ontwapenende charme van spruitjeslucht. De Winter laat die keuze echter aan zijn lezers over. Zelf blijft hij wat dubbelzinnig. In het verhaal 'Slimigheidjes', waarin een leuk voorbeeld van een taalspelletje wordt gegeven, schrijft hij: “Een overheid die niets beters achter de hand heeft, maakt zich al gauw belachelijk”. Maar in het verhaal 'Trivia', met een verwijzing naar de gebeurtenissen op het Plein van de Hemelse Vrede: “Onbedoeld zijn we op die manier (onze voorliefde voor trivia - EB) in het bezit van het sterkste wapen tegen Chinese toestanden. Want ook in een overredingscultuur kun je weliswaar onderuit gaan, maar niet door pantservoertuigen.”

Eugène Baak

(R. de Winter, *De triviale overheid*, Tjeenk Willink, 1990)

Jos Dohmen/HOP heeft in tien jaar drie ministers versleten

„Het is echt vreselijk om met z'n allen aan de lippen van zo iemand te hangen”

‘Ik heb zo’n donkerbruin vermoeden dat we van Ritzen na deze zittingsperiode nooit meer iets vernemen.’ Jos Dohmen is er normaal gesproken de man niet naar om buiten selecte kring laatste waarschuwingen uit te delen aan gezagsdragers, maar nu hij na ruim tien jaar verslaggeving op hoger-onderwijsgebied de pen neerlegt, wil hij na enig aandringen wel wat vrijpostigheden over de bewindslieden van onderwijs ten beste geven. J.W.L.M. Dohmen (38) is een decennium lang journalist geweest voor universiteitsbladen _ eerst zeven en een half jaar voor het Amsterdamse universiteitsblad Folia, en de laatste twee en een half jaar voor het Hoger Onderwijs Persbureau, dat elf van de dertien Nederlandse universiteitsbladen van landelijk politiek nieuws voorziet. Hij heeft er, dat mogen we gerust weten, tabak van en begint een nieuw leven als pensionhouder in het Schotse plaatsje Crieff. Voorlopig voor het laatst wijdt hij enkele gedachten aan het hoger onderwijs in Nederland. Enige fragmenten uit een gesprek tussen twee oude bekenden.

‘Als je bij Van Kemenade binnenkwam, hoefde je maar een vraag te stellen en dan ging hij een college geven dat ongeveer even lang duurde als de tijd die uitgetrokken was voor het interview,’ vertelt Dohmen over de eerste bewindsman met wie hij als onderwijsjournalist in aanraking kwam. ‘Die man heeft een aantal standaardverhalen, die hij bij allerlei gelegenheden afsteekt. Hij begint niet in eerste instantie te reageren op je vraag, maar hij begint een verhaal te vertellen. In de loop van zijn verhaal moet het antwoord op de vraag vanzelf duidelijk worden.’

De PvdA’er Van Kemenade volgde in 1973 de VVD’er Pais op. Toen Van Kemenade voor de tweede maal aantrad, in 1981 met het kortlevende tweede kabinet Van Agt, had hij zijn krediet nog lang niet verspeeld in kringen van linksige journalisten en beleidsambtenaren die voor Folia-redacteurs een belangrijk referentiekader vormden.

Dohmen: ‘Nu moet ik een persoonlijke zwakte toegeven, namelijk dat ik toch wel geleden heb onder autoriteitsgevoeligheid. Van Kemenade was een man die toen hij voor de tweede keer minister werd al een grote reputatie had van de eerste keer. In ons soort kringen werden de ministers uit het kabinet-Den Uyl bijna vernietigd. In de tijd dat ik zelf nog op de School voor Journalistiek zat, was Van Kemenade minister en we vonden het allemaal prachtig. Van Kemenade hield indrukwekkende verhalen. Toen ik hem als journalist meemaakte had hij dat krediet, en bovendien ging van de manier waarop hij praatte een grote autoriteit en zelfverzekerdheid uit, waar ik maar met moeite kritisch op kon inbreken. Ik geloof wel dat ik het leuk vond Van Kemenade als minister te spreken, iemand die ik daarvoor alleen op afstand had gezien. Maar ja, dat kabinet heeft niet lang standgehouden.’

Dohmen zou Van Kemenade nog een keer van nabij meemaken: in 1984 kwam de oud-minister als collegevoorzitter naar de Universiteit van Amsterdam. ‘Ik geloof dat het toen voor het eerst was dat ik een beetje ben gaan twifelen aan de verhalen van de man. Zijn prioriteit lag duidelijk bij het basisonderwijs en daarom was het vreemd dat hij zich leende voor het baantje van voorzitter van een college van bestuur van een universiteit, daar hoorde die man niet. Hij begon daar meteen weer met het installeren van allerlei commissies met zichzelf aan het hoofd, die zich gingen buigen over totale vernieuwing van het onderwijs _ ik geloof dat we van e’l’n van die commissies ooit eens een rapportje hebben mogen zien waarin wat oude opvattingen gebundeld waren, en verder hebben we er nooit meer wat van vernomen. Dat is een van de dingen waardoor hij voor mij door de mand is gevallen. En het allergergste is natuurlijk dat gedoe geweest rond de financiële tekorten van de univer-

siteit. Hij is door zijn functie verantwoordelijk geweest voor het financiële beleid van de universiteit, maar dat is een verantwoordelijkheid die hij nooit op zich heeft genomen. Ik denk dat hij misschien wel had moeten opstappen.’

Na Van Kemenade werd in 1982 de veel geplaagde Deetman minister op Onderwijs. Zijn vooral in het begin steile optreden vormde een schril contrast met de bevolgen manier waarop zijn voorganger zijn boodschap verkondigde. Dohmen: ‘Deetman had aan het begin van zijn carrière vooral de neiging om heel bondig te antwoorden en ja of nee te zeggen, en daar zat je dan. De man was een beetje onhandig in contacten met de pers. Hij heeft in het begin nooit iets anders gedaan dan herhalen wat er al in zijn beleidsnota’s stond en nooit de neiging gehad om eens te filosoferen over allerlei zaken die samenhangen met het hoger-onderwijsbeleid.’

‘Deetman heeft _ het zal wel bedacht zijn door een van zijn voorlichters _ later jarenlang geprobeerd de contacten met de pers aan te halen door jaarlijkse persexkursies te organiseren. Dat hebben Ritzen en Wallage afgeschafte _ ze zullen het wel zinloze geldverspilling hebben gevonden. Ze zullen wel gemeend hebben dat het niet verantwoord is om journalisten op kosten van de gemeenschap te laten drinken _ daar zit nog wel wat in ook. Ik heb vier of vijf van die persexkursies van Deetman meegemaakt...’

...hoogtepunten in het leven van een onderwijsjournalist...?

‘Haha, nou dat wil ik niet zeggen... Ach... Het waren uitjes die soms niet ongezeellig waren en misschien voor sommigen ook nog wel erg leerzaam. Je wordt drie dagen in een bus rondgereden in een bepaalde, steeds wisselende streek van Nederland waar je een werkbezoek brengt aan verschillende typen onderwijs _ een basisschool, een ambachtsschool, al heet dat tegenwoordig anders, en aan een universiteit. Tussendoor zijn er drie warme maaltijden per dag en enkele momenten waarop je borrels kunt drinken op kosten van het ministerie. Het hoogtepunt is natuurlijk dat de minister en de staatssecretaris soms zelf meegaan naar een van die werkbezoeken, maar in ieder geval bij een van de diners aanwezig zijn, waarbij je in informele zin nog eens een keer kunt praten.’

Dohmen schiet er bij in de lach. ‘Het levert natuurlijk niets op, op zijn hoogst dat je een minister waar je verder ook niet zo veel in ziet als een misschien toch wel aardige kerel gaat zien.’

En daar hoort Deetman bij?

‘Als je het zo wil stellen... Ik heb Deetman nooit een onaardige kerel gevonden. Die enkele keer dat hij wel eens in Nieuwspoor zat, bijvoorbeeld toen de wet Studiefinanciering er door was - daar was hij heel erg trots op - was hij heel aimabel,

hij heeft er geloof ik wel vier of vijf biertjes gedronken...’

En hoe groot is de groep die dan om hem heen staat?

‘Dat is vreselijk: iedereen. Dat is een van de vervelendste dingen van de journalistiek: als je eindelijk een bewindsman in het wild ziet en je staat ermee te praten dan moet iedereen er ook bij zijn, want hij zou wel eens iets kunnen zeggen. Dat gebeurt natuurlijk nooit. Het is echt heel vreselijk om met zijn allen aan de lippen van zo iemand te hangen.’

Wie vond je nu de beste minister?

‘Tsja, welke criteria moet je aanleggen? Deetman heeft zich het langste gehandhaafd, dus die zal in politieke termen waarschijnlijk de beste zijn geweest _ hoewel je van Ritzen nog niet kunt zeggen hoe lang die zich zal handhaven. Maar ik heb zo’n donkerbruin vermoeden dat we van Ritzen na deze zittingsperiode nooit meer iets zullen horen...’

...oh ja? Denk je dat hij nu al zo in de problemen zit? En waardoor dan, door die OV-kaart?

‘Nee, die absoluut niet. ‘t Is volgens mij duidelijk dat Ritzen veel te veel hooi op zijn vork heeft genomen. Ik denk dat hij de mogelijkheden van het ministerschap, van de politiek überhaupt, zeer sterk overschat heeft. De man heeft een aantal voornemens aangekondigd die hij successievelijk bijna allemaal heeft moeten terugnemen. Neem nou eens die commissie Rauwenhoff. Dat was nog niet eens een idee van Ritzen alleen, maar zo ongeveer het belangrijkste dat dit kabinet in zijn regeringsverklaring heeft aangestipt: er moest er zo een commissie komen die de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt aan de orde zou stellen. Het was volgens de regering van enorm belang. Rauwenhoff komt vervolgens met een rapport dat door Ritzen volmondig omarmd wordt en wat zien we er in de praktijk van terecht komen? Niets! Er is nog absoluut niets mee gebeurd! Hij heeft in zijn onderwijsbegroting nu een bedrag van 150 miljoen gulden willen schrappen omdat dat vervangen zou kunnen worden, conform het rapport Rauwenhoff, door een bijdrage van het bedrijfsleven aan het beroepsonderwijs, maar daarmee heeft hij bakzeil moeten halen.’

‘Of neem dat hele verhaal over het gebruik van Engels in het hoger onderwijs, waarbij hem nota bene op de dag dat hij het uitsprak al het vuur na aan de schenen werd gelegd; hij heeft het compleet moeten inslikken. De reorganisatie van zijn departement, die zou buitengewoon grondig zijn; hoor jij er nog iets van?’

‘Deze minister begon zijn carrière met het organiseren van een bijeenkomst te Zoetermeer, waar de onderwijspers was uitgenodigd en waar ik tot mijn verbazing bijna tweehonderd mensen aantrof die kennelijk allemaal onderwijsjournalist

Jos Dohmen: “Ik heb zo’n donkerbruin vermoeden dat we van Ritzen na deze zitting niets meer horen” (foto Henk Thomas)

waren. Daar zeiden de heren Ritzen en Wallage dat tijdens hun regeerperiode voorop zou staan de openheid van de bewindslieden tegenover het publiek, in casu de pers. En inderdaad: over van alles en nog wat hebben ze er maar wat uitgefapt, hun mond voorbij gepraat, wat geroepen. Vervolgens hebben ze gemerkt dat het allemaal niet zo snel gaat, dat je de wereld niet zo snel kunt veranderen als ze tot dan toe in hun studeerkamers hadden gedacht. En vanaf dat moment is er opeens niets meer van die hele openheid te merken. Onlangs heeft Ritzen zelfs met zo veel woorden in een interview gezegd dat die openheid een vergissing was geweest en dat hij ervan wilde terugkomen.’

‘Al die dingen die met het nodige aplomb aangekondigd worden, moeten vervolgens behandeld worden in allerlei overlegkamers _ met de bonden, met de universiteiten, met de HBO-Raad, met de studenten. Maar sinds oktober zijn bijna alle overlegvergaderingen wegens gebrek aan agendapunten uitgesteld. Volgens mij is er maar een conclusie: ze hebben zich er te veel van voorgesteld, te veel hooi op hun vork genomen en hebben blijkbaar in de uitvoering gemerkt het niet te kunnen, of in elk geval niet te kunnen in het tempo dat ze hadden voorzien. Ik heb echt de indruk dat Ritzen de problemen ondervindt van zijn eigen voortvarendheid, van zijn zogenaamde nieuwe beleid.’

Sjaak Priester/Folia

Bulletin

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door de dienst Voorlichting.

Kopij voor Bulletin moet via contactpersonen worden ingeleverd:
Vakgr./comm. FdAW: P. Galestin, Fac. Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdEW: B. Staveaux, Fac. Bur., Tongersestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdG: R. le Doux, Fac. Bur., Dr.v. Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdGW: A. Bastiaens, Bur. Onderwijs, Lenculenstraat 14, tel. 887388, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdR: M. de Heer, Fac. Bur., Zwingelpot 4, tel. 887041, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N. Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor woe. 16.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.
 Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' en 'RL Agenda' inleveren bij H. Vermeer, Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887172, voor vrij. 12.00 uur.
Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is.
 Informatie: H. Vermeer, Voorlichting, tel. 887172.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Promotie drs. D. Stermerding
 Op 17 januari heeft Dirk Stermerding zijn proefschrift 'Plants, animals and formulae' verdedigd. Promotores waren prof. dr. L. Boon en prof. dr. ir. G.H. de Vries.
 Het proefschrift van drs. Stermerding bestaat uit drie delen. Het eerste deel is een geschiedenis van de natuurlijke historie, in het bijzonder van het wetenschappelijk classificeren van planten en dieren in de achttiende en vroeg negentiende eeuw. De beide andere delen zijn het resultaat van een beschouwing van deze geschiedenis vanuit twee verschillende gezichtspunten. Daarbij toont drs. Stermerding aan dat Foucault's geheimzinnige breuken in de geschiedenis van het denken heel goed kunnen worden begrepen wanneer de aandacht wordt verlegd van het denken van achttiende eeuwse naturalisten naar de middelen waarmee zij aan hun grootste classificatieprojecten gestalte gaven.

Promotie R. Kabir MBA
 Rezaul Kabir heeft op 17 januari zijn proefschrift 'Security Market Regulation: An Empirical Investigation of Trading Suspension and Insider Trading Restriction' verdedigd. Promotores waren prof. dr. C.C.P. Wolff en prof. dr. Th.J. Vermaelen.
 Op de Amsterdamse Effectenbeurs wordt regelmatig besloten om de beurshandel in een fonds tijdelijk op te schorten. R. Kabir komt tot de conclusie dat zulke gedwongen onderbrekingen van de handel als effectief beschouwd kunnen worden. Het promotie-onderzoek bevatte ook een analyse van de effecten van de Modelcode ter voorkoming van misbruik van voorwetenschap. Hieruit blijkt dat de liquiditeit door deze maatregel niet vergroot wordt.
 Het is de eerste keer dat in Nederland een onderzoek naar de effecten van het opschorten van de beurshandel en het verbod op handelen met voorwetenschap plaatsvond.

RL wil onderzoekscentrum voor telematica in Zuid-Limburg
 Samen met het provinciaal bestuur en de gemeentebesturen van Heerlen en Maastricht heeft de Rijksuniversiteit Limburg een plan ingediend voor de vestiging van een onderzoekscentrum op het gebied van telematica in Zuid-Limburg. In een offerte voor het TOC wijzen de indieners er op dat in Zuid-Limburg een uitgebreide kennisinfrastructuur aanwezig is. Zo vormt Heerlen een speerpunt in de ontwikkeling van telecommunicatie-gevoelige bedrijvigheid. Binnen de RL is er ondermeer relevante expertise bij de vakgroepen Informatica en Wiskunde van de Faculteit der Algemene Wetenschappen en bij de Faculteiten der Geneeskunde en Economische Wetenschappen.

Afscheidssymposium 'Marketing van universiteiten'
 Op 11 januari heeft prof. dr. F.I.M. Bonke zijn ambtstermijn als Rector Magnificus van de RL afgesloten. Ter gelegenheid van dit afscheid organiseerde het College van Bestuur op 24 januari 1991 een symposium over het onderwerp dat de ambtstermijn van Bonke

getypeerd heeft: 'Marketing van universiteiten, Noodzaak of modeverschijnsel?'

Prijzen/onderscheidingen
 In het jaarverslag 1990 wordt vermeld welke RL medewerkers en studenten in dat jaar een prijs/onderscheiding hebben ontvangen. Wie vermoedt dat de RL niets afweet van een door haar/hem gekregen prijs of onderscheiding, wordt verzocht de gegevens voor **15 februari** in te sturen aan Voorlichting, J. Leunissen-Rooseboom, tel. 's ochtends 887081.

Autokostenvergoeding
 Vanaf 1 januari 1991 zijn de bedragen voor autokostenvergoeding gewijzigd. De wijzigingen geldt voor reisbeschikkingen binnen- en buitenland.
 De bedragen voor autokostenvergoeding per afgelegde kilometer zijn: bij autogebruik **zonder motivatie f 0,19 per km; met motivatie f 0,68 t/m 5.000 km; f 0,49 5.001 t/m 10.000 km; f 0,37 10.001 t/m 20.000 km; f 0,33 vanaf 20.001 km.**
 Het aantal kilometers waarover 44 cent als voorschot betaald kan worden, is verhoogd van **22.084 tot 26.818**. In 1991 blijft 44 cent het maximaal fiscaalvrij te vergoeden bedrag per km in verband met de Oort-wetgeving. Vergoeding **t/m 26.818 km** ivm Oort-wetgeving **f 0,44**. Vergoeding **boven 26.818 km** ivm Oort-wetgeving **f 0,33**. Informatie FED, tel. 888702.

Sluitingsdatum subsidieverzoek SWOL
 Voor het indienen van een subsidieverzoek aan het RL/SWOL-Universiteitsfonds geldt als eerstvolgende sluitingsdatum: **1 februari 1991**. De tijdig en volledig ingediende verzoeken zullen aan de orde komen in de bijeenkomst van de Commissie van Bestedingen op 7 maart 1991. Aanvraagformulieren kunnen worden verkregen via het secretariaat van Juridische Zaken van de RL; tel.: 043-887516. De verzoeken kunnen worden gericht aan: RL/SWOL-Universiteitsfonds, t.a.v. Leny Franken, JZ, Postbus 616, 6200 MD Maastricht

Geneeskunde in de derde wereld
 Geneeskunde voor de derde wereld organiseert op 19 januari, 9 februari, 9 maart en 23 maart, 10-16 uur, CVOS lokaal, Cortenstraat 4, Maastricht, informatiebijeenkomsten over gezondheidszorg voor de derde wereld. Info: 09-32-11359787/362890.

Stipendium
 Het Ter Meulen Fonds heeft ten doel de bevordering van medisch, biochemisch en biologisch onderzoek in relatie tot de geneeskunde van de kindereleeftijd. Artsen jonger dan 40 jaar, liefst met enige onderzoekservaring kunnen aan aanvraag indienen. Sluitingsdata voor indienen van aanvragen 1 maart en 1 september. Info/aanvraagformulieren: Adviescommissie Ter Meulen Fonds, p/a Secretariaat Commissie Geneeskunde, KNAW, Postbus 19121, 1000 GC Amsterdam, tel. 020-222902.

Oproep proefpersonen
 Voor onderzoek naar de (micro)circulatie bij diabetes patienten worden gezonde vrijwilligers (vooral 30-plussers) gezocht voor onderzoek naar de doorbloeding van de onderarm. Duur: 1 dag van 8 tot 12 uur; financiële vergoeding wordt gegeven. Info: afd. Int. Geneeskunde, werkg. Endocrinologie, A. Houben, tel. 862565, bgg 862098.

Diefstal
 Uit kamer 2078 Bedrijfseconomie Tongersestraat 53 is een portemonnaie met ongeveer f 350 gestolen, vermoedelijk tijdens kortdurende afwezigheid van het personeelslid, waarbij de kamer niet was afgesloten. Van de diefstal is aangifte bij de politie gedaan.

PERONEEL

Collectieve ziektekostenverzekering
 Toetreding tot de collectieve ziektekostenverzekering van DEL Verzekeringen is **tot 1 maart 1991** mogelijk op basis van non-selectie. Na 1 maart 1991 geldt non-selectie nog slechts voor nieuwe medewerkers. Voor toetreding dient een volledig ingevuld aanmeldingsformulier te worden ingezonden aan de Kooyman Groep, de assurantiemakelaar die de verzekering voor DEL Verzekeringen en de

RL onderhoudt. Aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij de dienst P&O (tel 7177). De heer C. van der Mei van de Kooyman Groep zal op **dinsdag 5 februari a.s.** vanaf 9.30 uur aanwezig zijn in Maastricht, Bouillonstraat 3, kamer 0116A (dienst P&O). Bij hem kunt u terecht met al uw vragen over de collectieve ziektekostenverzekering van DEL, terwijl u dan ook nog het aanmeldingsformulier kunt inleveren. Gelet op de grote belangstelling voor eerdere bijeenkomsten en ter beperking van wachttijden wordt u dringend aangeraden om vooraf een afspraak te maken (tel 7177).

UNIVERSITEITSRAAD

Op 31 januari zal de Universiteitsraad de volgende onderwerpen behandelen:
 - opiniërende discussie nota "resultaat PGO-discussie"
 - onderwijsverslag
 - bijzondere leerstoelen
 - resultaten voorwaardelijke financiering beoordeling van faculteiten rechten en economie
 - evaluatie IMTA (mondelinge toelichting door CvB)
 - (her)benoeming voorzitter CvB (vertrouwelijk)
 De vergaderingen van de Universiteitsraad vinden plaats in de UR-zaal, Bouillonstraat 3. De vergadering begint om 17.00 uur en is openbaar. Omstreeks 18.00 uur bestaat er gelegenheid gebruik te maken van het sprekerskwartier.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 020

Bij de vakgroep Verplegingswetenschap van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen wordt gevraagd een

onderzoeksassistent (m/v) voor 0.5 fte

Taken:
 - het verzorgen van de verwerking en het beheer van onderzoeksgegevens voor diverse projecten van de vakgroep;
 - het verrichten van analyses door middel van statistische computerprogramma's (o.a. SPSS);
 - het instrueren en begeleiden in het gebruik van bestaande computerprogramma's;
 - het adviseren met betrekking tot de toepassing van gangbare analysetechnieken.

Functie-eisen:
 - ervaring in het werken met personal computers en beheersing van de VAX-computer;
 - ervaring met statistische programma's als SPSS;
 - ervaring in het beheren van databestanden;
 - op de hoogte zijn met dataverwerkingsmethoden;
 - geïnteresseerd zijn in automatisering;
 - organisatie-vermogen.

Salaris:
 afhankelijk van opleiding en ervaring maximaal f 3.736,- (schaal 7 BBRA 1984) bruto per maand bij een full time aanstelling.

Info: dhr. R. Halfens, tel. 887389.

Interne vacature 021

De faculteit der Geneeskunde heeft lange tijd vele en intensieve contacten met andere faculteiten Geneeskunde/Gezondheidswetenschappen in de hele wereld. Deze internationale samenwerking blijkt o.a. uit het Network of Community-Oriented Educational Institutions for Health Sciences, waarin meer dan 170 instellingen wereldwijd zijn verenigd, en uit de zgn. ERASMUS studenten-uitwisselingsprogramma's.

Bij het bureau internationale betrekkingen FDG (onderdeel van het faculteitsbureau) is thans een vacature voor een nieuwe functie:

medewerker bureau internationale betrekkingen (m/v)

De hoofdtaken zijn:
 - de uitvoering van de ERASMUS studenten-uitwisselingsprogramma's;
 - met behulp van de contacten vanuit ERASMUS en het Network voor studenten FDG/FDGW stageplaatsen verwerven;
 - het "editen" van de Newsletter van het Network (2x per jaar);
 - secretarische en administratieve taken o.a. de financiële administratie van het Network.

Van kandidaten van deze full-time functie wordt verwacht dat zij:
 - beschikken over aantoonbare organisatie-talenten; dus inventief en creatief zijn en in staat zijn om met andere samen te werken;
 - minimaal VWO hebben;
 - over een ruime werkervaring beschikken;
 - goed kunnen schrijven en spreken in het engels;

Salaris:
 afhankelijk van ervaring en opleiding max. f 3.393,- bruto per maand (max. schaal 6 BBRA 1984).

Info: Mw. P. Pluggen, tel. 888313

Interne vacature 022

Bij de vakgroep Epidemiologie wordt gevraagd:

Student-assistent 0.2 fte (m/v) 1 jaar

T.b.v. literatuuronderzoek naar de kwaliteit van meet-instrumenten

AGENDA

Informatie over promoties en inaugurele redes: Rectoraat, 887210/887096

28-01 WASO overleg. Kamer 0091, Ts53, 19 uur. Info: EFM 888756
29-01 Vernieuwers van de bouwkunst: Lloyd Wright. Voordracht door dr.v. Leeuwen. Aula Ts53, 20 uur. Info: 887541
31-01 Vergadering U-raad, UR zaal Bou3, 17 uur; sprekerskwartier rond 18 uur
31-01 Vernieuwers van de bouwkunst: Mies van der Rohe. Voordracht door dr.C. Boekraad. Aula Ts53, 20 uur. Info: 887541
05-02 Info DEL verzekeringen. Kr.0116A, Bou3, vanaf 9.30 uur. Afspraak 887177
06-02 Plenaire bijeenkomst Werkgroep Voorzieningen Gehandicapten. Coronakamer Ts53, 19.30 uur. Info: ma/di/wo ochtend 887363
07-02 Promotie H.Schouten. Aula, Ts53, 16 uur
08-02 Promotie P.Lemmens. Aula, Ts53, 16 uur
11-02 Carnavalsmaandag RL gesloten
12-02 Carnavalsdinsdag RL gesloten
14 t/m 17-02 Mercurius studiereis naar

Kopenhagen. Info: EFM 888756
18-02 WASO overleg. Kamer 0091, Ts53, 19 uur. Info: EFM 888756
19-02 IMPerator seminar International Management and developing countries. Aula, Ts53. Info: EFM 888756
21-02 Psychiatrisch colloquium. H.Bogte 'Neuropsychologische aspecten van schizofrenie'. Zaal Posjet, Vijverdal, 20 uur. Info: Klin.Psychiatrie, 685329
21 t/m 22-02 Cursus Leidinggeven in professionele organisaties. Kasteel Vaalsbroek, Vaals. Info: 887396
01-03 Inauguratie Th.Vermaelen. Aula, Ts53, 16 uur
07-03 Promotie mr.J. van Drongelen. Aula, Ts53, 16 uur
15-03 Symposium on the treatment of bone metastasis. Vakgroep Alg.Heelkunde ism vakgroep Int.Geneeskunde, AZM. Novotel, Maastricht; 9-18.30 uur. Info: Alg.Heelkunde AZM, 862966
18 t/m 19-03 Cursus Strategisch Management. Kasteel Vaalsbroek, Vaals. Info: 887396
18 t/m 22-03 European certificate in anxiety disorders. ERASMUS programma universitei-

ten Cean, Maastricht en Oxford. Aanmelden voor 17/2 bij E.Griez, Klin.Psych. Info: E.Griez, 043-685329
21-03 Promotie J.Vlaeyen. Aula, Ts53, 16 uur
22-03 Promotie J.Sels. Aula, Ts53, 16 uur
29-03 Goede vrijdag RL gesloten
01-04 Tweede paasdag RL gesloten
05-04 Promotie F.Grünfeld. Aula, Ts53, 16 uur
10-04 t/m 12-04 The 14th Annual Congress of the European Accounting Association. Mecc, Maastricht. Info: M.v.Zutphen, 888129
12-04 Promotie E.Houwaart. Aula, Ts53, 16 uur
17-04 t/m 20-04 Congres Science and Football. Info: Algemene Heelkunde AZM, 866666
22 t/m 23-04 Cursus Strategisch Management. Kasteel Vaalsbroek, Vaals. Info: 887396
29-04 Verplichte ADV-dag RL gesloten
30-04 Koninginnedag RL gesloten
09-05 Hemelvaartsdag RL gesloten
10-05 Verplichte ADV-dag RL gesloten
20-05 Tweede pinksterdag RL gesloten

Bulletin

ter bepaling van de effecten van fysiotherapie.

Bij het evalueren van de effectiviteit van fysiotherapie is het van cruciaal belang om te beschikken over de juiste uitkomstmaten. De kwaliteit van de betreffende meetinstrumenten laat zich afmeten aan de betrouwbaarheid, de validiteit en de gevoeligheid voor klinisch relevante veranderingen (responsiviteit). In patiëntgebonden effectonderzoek binnen de fysiotherapie worden belangrijke uitkomstmaten gehanteerd die pijn en/of functionele beperkingen betreffen, en waarvan de kwaliteit veelal nog onvoldoende onduidelijk is.

Het student-assistentschap zal zich richten op een inventarisatie van de bestaande literatuur naar de betrouwbaarheid, validiteit en responsiviteit van uitkomstmaten die binnen de fysiotherapie worden gebruikt. Daarbij kan tevens gebruik worden gemaakt van literatuur die in het kader van een aantal derde-geldstroom projecten reeds is verzameld. Het student-assistentschap zal worden afgesloten met het schrijven van één of twee concept-artikelen.

Info: Dr. L. Bouter (887352).

Salaris: conform salarisregeling studentassistenten.

BUREAU BUITENLAND

International Conference on Comparison of Curricula in Higher Education

May 16 and 17, Groningen. There still appears to be a lack of methodological approach in the field of comparison of curricula in higher education. That partly causes bottlenecks in recognition of diplomas, student-exchange and access to foreign labourmarkets. There is a lack of adequate and easily recognized and understood indicators for the evaluation of academic and professional competence in order to facilitate the recognition of studies, diplomas and degrees. The State University of Groningen, The Netherlands Department of Education and Centre for Research into Higher Education (COWOG) in cooperation with several other institutions organizes a conference with the following objective: An exploration of the contribution that can be given by, on the one hand the existing practice of program recognition and international exchange and cooperation to a theoretical and methodological basis of comparison of programs in Higher Education; and on the other hand the possibilities that may result from an educational and administrative approach to adequate international comparison of programs. A call for papers, containing more information in detail will be published shortly. Information and preliminary registration: COWOG/State University Groningen, P.O. Box 800, 9700 AV Groningen, tel: 050 - 633636, fax: 050 - 633406 (please mention COWOG)

Zomercursussen

Bij Bureau Buitenland druppelen momenteel diverse berichten binnen van zomercursussen die door verschillende buitenlandse universiteiten worden georganiseerd. Deze informatie is in te kijken gedurende het spreekuur.

Openingstijden

Het spreekuur voor studenten wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311. **LET OP:** op woensdag 13 februari is er geen spreekuur.

STUDENT EN ZAKEN

ATTENTIE

In de week van carnaval 11 t/m 15 febr. a.s. vervallen de spreekuren van de studentendecanen. Slechts in zeer dringende gevallen kan een afspraak worden gemaakt via secretariaat tel. 887354.

Het Steunpunt Studiefinanciering en de Centrale Studentenadministratie zijn, m.u.v. ma. en di., tijdens de carnavalsweek geopend.

De Studie-infotheek is tijdens de carnavalsweek alleen do. en vr. geopend.

Studentendecanen

Open spreekuur studentendecanen: di. + do. 14.00-16.00 u., wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 0310B. Tel.spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 887354 (ook voor afspraken).

Werkgroep Voorzieningen gehandicapten (WVG)

De WVG RL nodigt studenten en medewerkers met een functiestoornis uit tot het bijwonen van de jaarlijkse plenaire bijeenkomst van de werkgroep op woensdag 6 febr. a.s. om 19.30 u., Coronakamer Ts.53. U wordt geïnformeerd over de activiteiten van de WVG in 1990. Ook kunt u kennismaken met de facultaire contactpersonen, die sinds kort het werk van de WVG, op facultair niveau ondersteunen. Het belangrijkste punt van bespreking zal zijn de concrete ervaringen van de deelnemers met het studeren en werken met een handicap aan de RL. Aan de hand hiervan kunnen concrete voorstellen tot verandering/verbetering worden geformuleerd waarmee de WVG verder kan werken. Zij, die geen persoonlijke uitnodiging hebben ontvangen, worden verzocht dit bericht als zodanig te beschouwen. Uiteraard zijn alle belangstellenden van harte welkom. Voor inlichtingen kunt u op maandag, dinsdag en woensdagochtend bellen met het secretariaat WVG, tel. 887363. De WVG hoopt op een grote opkomst. J. Creemers, secretaris WVG.

Studie-infotheek

Openingstijden: ma., di., do., 14.00-16.30 u., wo. 16.00-19.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len.26, k. 0311, tel. 887351.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06-3212151, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Openingstijden telefoon en balie: ma. t/m do. 14.00-16.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len.26, Tel. 887979.

Nsem

Het spreekuur rechtspositie is voor studenten die vragen hebben over of problemen hebben met: de harmonisatiewet; studiefinanciering; auditorenfonds; examenreglement; etc. Tevens verkoop poenboek, de gids over studiefinanciering. Elke di. wo. en do. tussen 11.30 en 13.30 u., NSEM-kamer, Len. 26. Tel. 887142.

AEGERE Maastricht

Elke 1e di. van de maand: Social Evening Tafelstraat 13 (ontmoeting met buitenl. studenten). Elke di.: ledenborrel in "De Kroeg"
21-22 feb. Congres "Internal Corporate Communication" in Groningen
Info, inschrijving: K. 2.033, Zw.4, dag. van 11.30-12.30 u. Tel. 887071 of 257038 (Erik).

Agenda SIB-Maastricht

25 jan. Symposium "Duitsland Herenigd: de balans". Terugblik op het eenwordingsproces van beide Duitslanden. Gevolgen op staatskundig-, economisch-, sociaal-maatschappelijk en internationaal gebied worden onder de loep genomen, i.s.m. NGIZ Zuid-Nederland. Sprekers o.m. Prof.dr. Rozemond (Inst. Clingendael), Mw. Schneider (docente int. recht), prof.dr. Backhaus (hoogleraar alg. economie) en dhr. Radcke (Duitse Ambassade).
2 feb. Bezoek Volkenkundig Museum Leiden
7 feb. 21.00 u. Ledenborrel, café van Sloun, Ts.3
20 feb. 4-Daagse reis naar Straatsburg
21 feb. Ledenborrel
Informatie SIB-Maastricht, Postbus 616, 6200 MD Maastricht, Tel. M. Sweers, 253495 of W. v.d. Werf, 254309.

KOKO-agenda

Di. 29 jan. 20.30-22.30 u. Video f.1,50
Di. 5 feb. 20.30-22.30 u. Video f.1,50
Vr. 1 mrt. Culturele dag CCV Maastricht
Vr. 8 mrt. Kokomotion feest aan de Wan

Tafelstraat 13

Wo. 30 jan. 20.00 u. Creatieve groep
Wo. 30 jan. 20.00 u. Filosofiegroep Levinas
Do. 31 jan. 17.45 u. Koor
Do. 31 jan. 20.00 u. Toneelgroep
Ma. 4 feb. 20.00 u. Start werkgroep rond boek Iteke Weeda "Eigentijdse liefde". Opgave nog mogelijk.
Di. 5 feb. 20.00 u. Social Evening
Tafelen op woensdag: Ook in februari bestaat de mogelijkheid mee aan te schuiven aan tafel. Elke woensdag stipt om 18.00 u. Wil je meedoen, dan is een telefoontje naar Tafelstraat 13 voldoende. De kosten worden hoofdelijk omgeslagen.
Gesprek Tafelstraat 13: Het is steeds mogelijk voor een gesprek op Tafelstraat 13 binnen te lopen, maar je kunt ook een afspraak maken. tel. 215651

STUDIUM GENERALE

Vernieuwers van de bouwkunst: Lloyd Wright

Deze cyclus wordt di. 29 jan. voortgezet met een voordracht van dr. Van Leeuwen over Frank Lloyd Wright (Aula, Ts.53, 20.00 u.). Naast 'middeleeuwse' invloeden zijn ook sporen van de Japanse architectuur te vinden in zijn werk. Met name zijn vroegste ontwerpen, gekenmerkt door horizontale lijnen, lage overhangende daken en rijen ramen, zijn hiervan een voorbeeld. Wright beijverde zich voor een organische architectuur: natuurlijk en één met de omgeving. Belangrijk daarbij was de eenheid tussen de inwendige en de uitwendige ruimte.

Vernieuwers van de bouwkunst: Mies van der Rohe

Do. 31 jan. houdt de architectuurcriticus dr. C. Boekraad, een lezing over Ludwig Mies van der Rohe, die aanvankelijk een moderne architectuur wilde scheppen waarin neoklassieke strengheid van middelen, zuivere vormen, perfecte verhoudingen, elegante details en een uitdrukking van waardigheid werden gecombineerd. Hij hechtte meer belang aan algemene oplossingen van bouwkundige problemen d.m.v. heldere constructies - veelal in glas en beton - en eenvoudige geometrische vormen dan aan de mogelijkheid de architectuur te benutten als individueel expressiemiddel. (Aula, Ts.53, 20.00 u.)

LV&S

Geen lessen

In de week van 11 t/m 15 feb. '91 worden geen lessen gegeven i.v.m. carnaval.

Schaken

Vanaf jan.'91 is het Verenigd Schaakgenootschap Maastricht van speellokaal veranderd. Het schaakgebeuren vindt nu plaats in het Denksportcentrum Wijk, Franciscus Romanusweg 60 te Maastricht. De spelavonden voor senioren zijn op maandag vanaf 19.45 uur en op vrijdag vanaf 20.30 uur.

Mededeling Maassac

Informatie-avond over NSAC-cursussen **30 jan.'91** om 20.00 u. Café Tribunal.

Mededeling MSBC HEEP

Wo. 20 febr.'91 organiseert MSBC HEEP laat in de middag een "Kater-na-Carnaval"-badmintontournoi. Het is de bedoeling dat je verkleed komt en ook zo gaat spelen. Kosten f 5,- p.p. Er wordt gespeeld volgens het poule-systeem. Je kunt je opgeven voor HD; DD of mix. Heb je interesse, geef je dan op bij: Marika tel. 256088 of Jean-Paul tel. 617757.

Stennis agenda

24-25 jan. NSK
30 jan. "Walking dinner"
21 febr. Uitwisselingstoernooi in Tilburg. Opgave vóór 1 feb. bij Karin, tel. 257815 of Ralf, tel. 251544. Beperkte deelname.
2 mrt. 18.00-24.00 u. Stennisstoernooi in Gronsveld

Saurus

Elke zo. vanaf 14.00 u. zondagsroeien. Voor skiff of stuurlessen, bel

Miko, tel. 215247.

Eentjes studentenhandbalvereniging

Elke dinsdag 16.00-17.30 u. Training (sporthal Randwijck)
Elke donderdag 18.00-19.00 u. Training (sporthal Randwijck)
Wil je lid worden? Kom naar training of bel: 638223 (Cyrille).

GENEESKUNDE

Cursus Loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten

In de periode februari/maart 1991 wordt evenals vorig jaar de cursus Loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten aangeboden aan studenten van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, de Faculteit der Geneeskunde en de Faculteit der Gezondheidswetenschappen. De cursus is gericht op het verhogen van zelfkennis mbt toekomstplannen en op arbeidsmarktorientatie. Het programma bestaat uit vijf bijeenkomsten, vier groepsbijeenkomsten van ongeveer drie uur en als afsluitende vijfde bijeenkomst, voor alle studenten toegankelijk, wordt een videovertoning en forumdiscussie georganiseerd. Voor deze facultatieve cursus wordt een bijdrage van fl.40,- van de student gevraagd, de handleiding met daarin opgenomen een reader zijn daarbij inbegrepen. Voor informatie kunt u zich wenden tot Yvonne Winants, vrouwenstudies, tel: 887113 of Marie-Louise schreurs, Vakgroep O&O, tel 882336. Inschrijving: vóór 8 februari bij Yvonne Winants of Marie-Louise Schreurs.

Excursie Janssen Farmaceutica

Op donderdag 14 maart zal MFV REFLEX i.s.m. Janssen Farmaceutica een bezoek brengen aan het moederbedrijf in België. De deelnemers zullen daar een hele dag doorbrengen. 's Ochtends zal d.m.v. lezingen en AV-middelen duidelijk gemaakt worden wat het bedrijf zoal doet waarna, na de lunch, een rondleiding door het complex zal plaatsvinden. Gezien de materie die besproken zal worden, is inschrijving voor deze excursie mogelijk voor derde tot en met zesde jaars Geneeskunde studenten. De vijfde en zesde jaars kunnen zich telefonisch opgeven op maandag 4 februari en woensdag 6 februari van 9.00 uur tot 17.00 uur. MFV REFLEX is bereikbaar onder nummer (043-)882213. De derde en vierde jaars dienen zich op dezelfde dagen op te geven in de reflexkamer (0.110) op Randwyck. De inschrijfkosten bedragen f 2,- voor leden en f 3,- voor niet-leden. Voor vervoer is gezorgd. MFV REFLEX wenst de deelnemers een prettige en leerzame dag toe.

Ko-Beraadavond

Op 25 januari a.s. vindt de volgende Ko-Beraadavond plaats. Het thema dit keer is "Eindhoven als stageplaats". Enkele co-assistenten interne geneeskunde en chirurgie vertellen over hun ervaringen in het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven. Alle vierde-jaars en alle co-assistenten zijn vanaf 20.15 uur van harte welkom in de bovenzaal van cafe "Le Tribunal". Info bij Lilian de Graaf. Tel. 216539.

Buro Onderwijs

Carnaval
Vanwege de carnaval zal Bureau Onderwijs FdG en de onderwijsbalie te Randwyck van 11 februari 1991 tot en met 15 februari 1991 gesloten zijn.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Vacature

Bij de vakgr. HB is plaats voor een 2/3e jrs. student, die als student-assistent (2.0 fte) ingezet zal worden bij de beschrijving van reeds uitgevoerd onderzoek naar de invloed van voedingsvetten op de tromboseneiging en bloedplaatjesfunctie bij ratten. Goede statistische vaardigheden zijn een vereiste. Sollicitaties aan Dr. G. Hornstra, tel: 888595.

Blok Gezondheidszorg in de derde wereld

In het kader van het blok gezondheidszorg in de derde wereld voor derde jrs. stud. GW worden colleges gegeven. 2 colleges kunnen ook bijgewoond worden door alle stud. GW en stud. van andere faculteiten. De colleges zijn: Landbouw en voeding door Dr. Ch. Eynatten, Landbouwuniversiteit, Wageningen, op 19 febr. '91 van 11.00-13.00 u., lok: Ts 53 en Water and Sanitation door Dhr. ir. L. Burger, The International Reference for Community Water Supply and Sanitation, Den Haag, op 25 febr. '91 van 13.30-15.30 u., lok: filmzaal Ts 53.

Inleiding informatica

Studenten die het blok Inleiding in de informatica gaan volgen wordt aangeraden het boek aan te schaffen van John H. Riley Jr., Programming using Turbo Pascal, PWS Publishers, Boston, USA (1987), ISBN: 0-87150-099-4, boekhandel Bergmans, nieuwstr. 9, Maastricht, F 60,-. Inf.: D. Donker, coördinator, Tel: 888408/398.

Voortgangstoets MGK

Vr. 1 febr. a.s. wordt voor alle stud. MGK de VGT van de FdGW en FdG afgenomen in het MECC te Maastricht, aanvang 13.30 u. tot 16.30 u. Vanaf 13.00 u. kan men plaatsnemen. Plaatsindeling is op studentnr., links in de zaal. Neem een HB-potlood mee. De koffie kost f 1,50 per kop. Voor het reglement van orde zie studiegids FdGW '90/91, blz 260. De voorlopige antwoordsleutel ligt vanaf 17.30 u. aan de receptie Randwyck en Kapoenstr. Een geldige collegekaart is verplicht.

Voortgangstoets FdGW

Vr. 1 febr. a.s. VGT in het MECC te Maastricht voor alle FdGW stud. (deeltijd alléén tweede en derde jrs.); aanvang 13.30 u. tot 16.30 u. Vanaf 13.00 u. kunt u in de zaal plaatsnemen. Plaatsindeling: op studentnr., te beginnen rechts vooraan met nr. 85.000. Neem een HB-potlood mee. De koffie kost f 1,50 per kop. Voor het reglement van Orde zie studiegids FdGW '90/91, blz 260. De voorlopige antwoordsleutel ligt vanaf 17.30 e. aan receptie Randwyck en kapoenstr. Een geldige collegekaart is verplicht.

Stageplaats Gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek

In de tweede helft van 1991 bestaat bij de G.D. Streekgewest Westelijke Mijnstreek een stagemogelijkheid voor een student GW. Het betreft een nadere uitwerking van het Project Regionale

Bulletin

Gezondheidsprofielen. Doelstelling o.m., tevens stageonderwerp: landelijk te voeren gezondheidsbeleid en het proefonderzoek toepassen van het profiel in de deelnemende regio's. Inf: R. Derkx, EPI/GZO tel.: 887207.

GVO- en GGK studenten

Studenten GVO/GGK die een jaarwerkstuk willen maken op het terrein der psychosociale oncologie, kunnen contact opnemen met Dr. F.M.Gerards, Vakgroep GVO, tel.887315, Kap. 2, k.1009.

Interne vacature

In het kader van onderzoek naar het anamnestic interview bij geestelijke gezondheidsproblemen wordt gezocht een student-assistent (0.2 fte) voor een jaar. Taken: Werven van proefpersonen en simulatiepatiënten, begeleiden van metingen, beoordelen van video-opnames van anamnestic interviews met behulp van een gestructureerde observatielijst en probleemoplossingslijsten, literatuuronderzoek, assistentie bij een ander onderwijskundig onderzoeksproject. Gevr. 'n (min.) 3e jrs. stud.-GGK, met belangstelling voor onderzoek naar anamnestic interview-vaardigheden. Inl.: Susan Bögels, tel 882319 (ma. en don. hele dag en vr.-morgen).

ECONOMIE

Voorlichting studeren in het buitenland (Europa) met Erasmus programma

Plenaire sessie: 18.02, 13:30, K.1090
Inzien buitenlandse studie programma's:
20.02, 13:30 / 17:00, K.3050
22.02, 09:00 / 12:00, K.3050
Sluitingsdatum inschrijving studie in het buitenland: 01 maart 1991.

Vaste Commissie voor de Examens (VCE):

Met ingang van 15.01.1991 fungeert Mr. A.H.A. Claessens als secretaris van de VCE. Zij volgt Mr. B. Weyenberg-Habets op. Het spreekuur zal vanaf die datum plaats vinden op: dinsdag van 14.00u tot 14.30u en vrijdag van 14.00u tot 14.30u.

Wijziging open spreekuur studie-adviseur FdEW

Met ingang van 05.02.1991 worden de nieuwe tijden van het open spreekuur van de studie-adviseur Thijs Hoex: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 11.00 uur. Met de uitbreiding van het spreekuur tot 3 uur per week wordt gehoopt het toenemende binnenlopen tegen te gaan. Het open spreekuur is bedoeld voor korte gesprekken. Studenten kunnen, buiten de spreekuren, afspraken maken voor een gesprek, telefoon: 888 846.

Blok 3.5.: Dienstenmarketing

Het blok is t.o.v. vorig jaar gewijzigd; de praktijkonderzoeken komen te vervallen. In plaats daarvan wordt meer aandacht besteed aan organisatievraagstukken in dienstverband. Het nieuwe tekstboek voor de cursus 90/91 is: Bateson, John E.G., Managing Services Marketing, The Dryden Press, 1989. Studenten wordt geadviseerd het boek tijdig te bestellen. Informatie over het blok: J. Lemmink.

RECHTSGELEERDHEID

Wetenschapswinkel

Naar aanleiding van een vraag van een Limburgse milieugroep zoekt de wetenschapswinkel een (a.s.) jurist met belangstelling voor het natuurbeschermingsrecht. De milieugroep wil weten welke gebieds-beschermende maatregelen er genomen kunnen worden voor de bescherming van grote landschapsdelen, hoe een dergelijke maatregel kan worden aangevraagd en welke mate van bescherming deze biedt. Daarnaast zou uitgezocht moeten worden welke status een voorlopige aanwijzing tot beschermd gebied heeft. Wij bieden een ruime onkostenvergoeding, administratieve ondersteuning en een stimulerend werkklimaat. Geïnteresseerden worden verzocht contact op te nemen met Marleen Hertoghs, Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel.: 887529.

Sollicitatietraining maart 1991

Studenten die in het laatste jaar van hun studie zitten wordt tegen een geringe vergoeding de mogelijkheid geboden deel te nemen aan een sollicitatietraining. Deze training wordt aangeboden in de week van 18 t/m 22 maart. Programma en inschrijfformulieren zijn tijdens balie-uren verkrijgbaar bij de onderwijsbalie.

Jaar 1 avondopleiding

dinsd 29 januari 18.30 uur collegezaal N, hoorkollege Overheid door R. de Winter

jaar 1 dagopleiding (Rechtshandeling)

woe 30 januari 12.00 uur Mabi, kollege Rechtsgeschiedenis door

prof. J. Spruit
woe 30 januari 13.30-15.30 uur hoorkollege door T. Tak

jaar 2 dagopleiding (Criminaliteit)
woe 30 januari 15.30 uur Mabi, hoorkollege

praktikum metajuridica

De toets over metajuridica fiscaal recht wordt afgenomen op woensdag 13 maart, 14.00 uur in de collegezaal van de Nieuwenhof.

Autorijschool Dorsers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets.

Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen.

U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW Golf.

Tevens het adres voor uw privé theorieopleiding.

Bel voor informatie
046-377738

Binnen de Vakgroep Neurologie wordt onderzoek verricht naar kwaliteit van leven bij kankerpatiënten met hersenmetastasen.
Voor dit onderzoek werd subsidie verkregen waardoor er een vacature is voor een:

ARTS - ONDERZOEKER M/V

voor de duur van 3 jaar

Vereisten:

- basisarts
- belangstelling voor de neurologie
- belangstelling voor klinisch-oncologisch onderzoek
- aantoonbare belangstelling voor het werken met relevante computerprogramma's

Arbeidsvoorwaarden:

Salaris conform schaal 9 BBRA met een maximum van fl. 4.757,-

Informatie:

Verdere informatie kunt U krijgen bij Dr. A. Twijnstra, afd. Neurologie, Academische Ziekenhuis Maastricht, tel. 043-862141.

Sollicitatie:

Schriftelijke sollicitaties dienen binnen twee weken in bezit te zijn van de afdeling Neurologie, Academisch Ziekenhuis Maastricht, Postbus 1918, 6201 BX Maastricht.

WorldNeth

Talencentrum voor de Rijksuniversiteit

Universitair talencentrum

WorldNeth is een gezamenlijke onderneming van de Rijksuniversiteit en de Opleiding Tolk-Vertaler. Wij verzorgen cursussen en trainingen in vreemde taal en moedertaal ten behoeve van studenten en medewerkers van de Rijksuniversiteit en anderen.

Nieuw aanbod

In de week van 4 februari gaan de volgende cursussen van start (bij voldoende deelname):

Spaans/Italiaans:

- beginners en lichtgevorderden, 14 weken à 1 1/2 uur

Frans/Duits/Engels:

- vergevorderden, opfriscursus, 10 weken à 2 uur
- vergevorderden, zelfstudie cursus, 6 weken à 1 1/2 uur

Japans/Indonesisch/Nieuw-Grieks/Russisch:

- beginners, 14 weken à 2 x 1 1/2 uur

Nederlands:

- taalbeheersing voor gevorderden
- inleiding in de moderne taalkunde
- Nederlands als vreemde taal, kortere en langere cursussen (start eind januari)

Bij voldoende belangstelling zijn cursussen in andere talen mogelijk.

Geen cursus-supermarkt

WorldNeth is geen cursus-massamarkt, maar een speciaalzaak op het gebied van het (vreemde-) talenonderwijs. Dankzij de eerste klas docenten en eerste klas materialen garanderen wij onderwijs van academisch niveau. U moet rekenen op een stevig lestempo. U krijgt dan ook de kans in korte tijd zeer veel op te steken.

Belangstelling?

U wilt graag werken aan uw vreemde talen. U zoekt een pittige aanpak en rendement van uw inspanningen. Dan is een WorldNeth-cursus iets voor u. U kunt telefonisch of schriftelijk contact met ons opnemen, als volgt:

WorldNeth

Bredestraat 12 6211 HC Maastricht 043 - 257052

Proefpersonen gevraagd

Voor een screeningsonderzoek naar vroegtijdige optredende schadelijke effecten van roken, wordt medewerking gevraagd van mannen én vrouwen in de leeftijd van 30-50 jaar. Voor dit onderzoek worden **zowel rokers als niet-rokers** gezocht.

Uw éénmalige medewerking wordt gevraagd voor het volgende:

- het invullen van een korte vragenlijst
- het geven van twee buisjes bloed
- het geven van een kleine hoeveelheid mondslijm m.b.v. een tandenborstel
- het verzamelen van urine gedurende één dag

De resultaten van het onderzoek worden gebruikt voor een vervolgonderzoek naar stoffen die mogelijk bescherming bieden tegen schadelijke effecten van sigarettenrook.

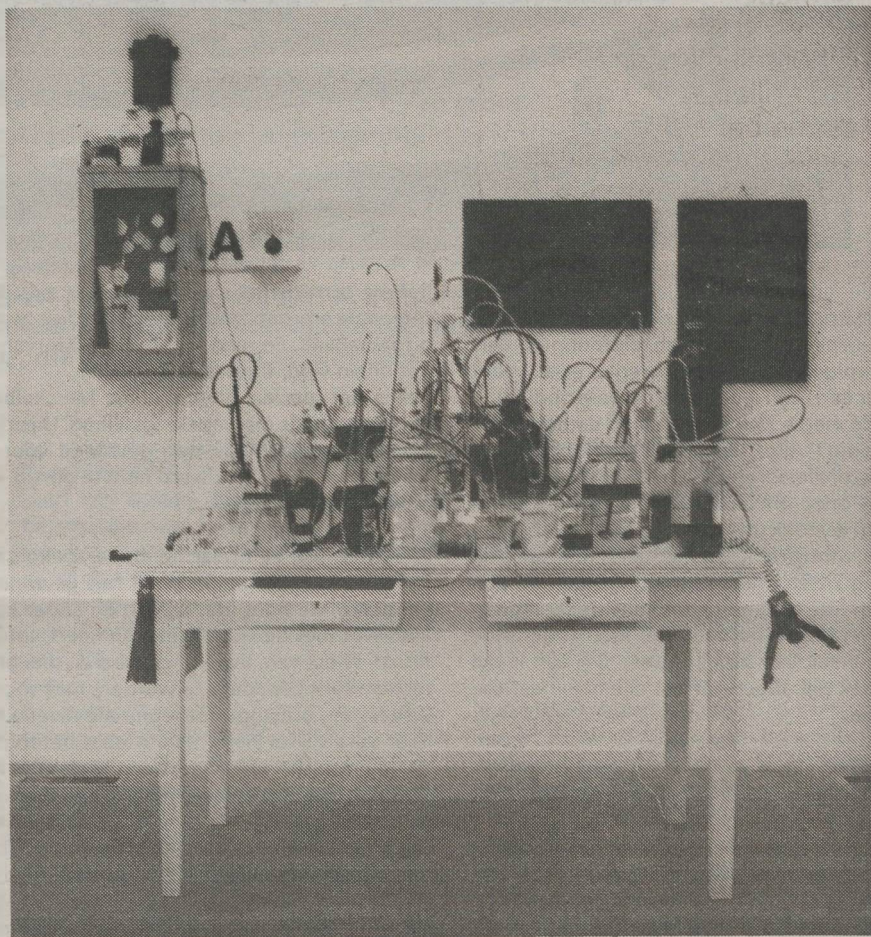

"der schöpfer"

In galerie Simeria is tot en met 2 februari de laatste expositie in de reeks 'Locals' te zien. In deze tentoonstellingsreeks staat - de naam zegt het al - het werk van voornamelijk Maastrichtse kunstenaars centraal. Eerder passeerde al het werk van Dré Evens en Kees Barten (Locals I) en Jan Hölscher en Rudy Beerens (Locals II) de revue. In Locals III is het de beurt aan Han Rameckers, Monique Prévoo en Jef Roeselers, drie oud-studenten van de Maastrichtse Stadsakademie.

In de witte expositieruimte van Simeria eist het letterlijk bruisende werk van Rameckers (1956), die in zijn werk het irrationele verbindt met thema's als liefde, hoop en geloof, de meeste aandacht voor zich op: Op een witte laboratoriumtafel borrelen en schuimen gekleurde vloeistoffen in laboratoriumflessen van alle soorten en maten. De flessen zijn voorzien van opschriften die samen met de vloeistoffen de emoties en gevoelens moeten verbeelden die nauw met menselijke relaties verbonden zijn ('liefde', 'sehnsucht'). Via een wirwar aan slangetjes en buisjes komen de vloeistoffen samen in een open kom waarop een vlot, volgepakt met mensfiguurtjes drijft. Rameckers verbeeldt de intermenselijke relaties als het ware als het resultaat van een ingewikkeld chemisch proces. 'der schöpfer' (zonder hoofdletters) heet de indrukwekkende installatie. Ook van Rameckers zijn twee grote schilderijen, links naast de ingang van de expositieruimte. De beide doeken (samen gebracht onder de titel 'die anklage') zijn gevuld met levensgrote letters die kreten van machteloosheid ('ki led gwal') voorstellen. Het uitschreeuwen van 'de aanklacht' staat hier voorop, niet de precieze inhoud ervan.

Het werk van Monique Prévoo (1956) is compleet anders van karakter. Prévoo probeert in haar schilderijen en installaties onder andere op een beeldende manier met taal om te gaan, zoals in 'macadam rouge'. De titel van het werk is breed uitgeschreven op het rood-zwarte doek terug te vinden. Ook vissen, in allerlei vormen en gedaanten, zijn regelmatig terugkerende verschijningen in Prévoo's creaties. Prévoo vindt in haar werken aansluiting bij de conceptuele kunst. Verder is ze een van de oprichtsters van 'KODA', een stichting 'van en voor' vrouwelijke kunstenaars die in het verleden een aantal exposities met werk van kunstenaressen organiseerde. Prévoo deelt de rechterwand van de galerie met haar collega/echtgenoot, Jef Roeselers (1953). De kunst van Roeselers (ook schilderijen en installaties) is abstract: eenvoudige geometrische figuren vormen zijn

werk. Dat blijkt goed uit het in Simeria tentoongestelde 'ville sur rive' (stad aan de oever): Twee rechthoekcombinaties verbeelden de stad, een horizontaal geplaatste blauwe 'S' de rivier. Het op de eerste etage van de galerie tentoongestelde 'mont' (berg) ademt diezelfde strakke sfeer: twee bruinrode ellipsen vormen samen het silouet van een berg. Sinds kort zijn Prévoo en Roeselers, puttende uit elkaars verschillende ideeën en stijlen, samen kunst gaan maken. Het resultaat van die samenwerking is in de vorm van een aantal installaties in Simeria te bezichtigen. Roeselers voorliefde voor het geometri-

sche is op aardige wijze gecombineerd met typische elementen van het werk van Prévoo (taal, vissen), al lijkt Roeselers wel erg nadrukkelijk zijn stempel op het resultaat te drukken.

Jean Dohmen

'Locals III', nog tot en met 2 februari in galerie Simeria, Bogaardenstraat 40b in Maastricht, van woensdag tot en met zaterdag van 13.30 uur tot 18.00 uur. Tele-

Panfestival viert zesde lustrum

Van 3 tot en met 6 april vindt in Utrecht het dertigste Panfestival plaats. Onder leiding van professionele docenten zijn er workshops op het gebied van muziek, dans, zang en theater. Bovendien is er een open podium waar deelnemers alleen of samen met anderen hun creativiteit kunnen tonen. Het festival wordt afgesloten met een presentatie van alle workshops en een feest.

Dit keer worden er vierentwintig workshops aangeboden, onder andere musical-

operette, koordirectie, madrigalen en klassiek samenspel maar ook jazz-improvisatie, Zuid-Amerikaanse ritmes en popmuziek. Op theatergebied kan men zich bekwaamen in clownerie, verhalen vertellen en improvisatie. Salsa, rock 'n roll en buikdans staan ook op het programma. De ervaring leert dat de meeste workshops in korte tijd volgeboekt zijn. Wie mee wil doen moet zich dan ook snel inschrijven. Dat kan tot uiterlijk 15 februari bij de festivalcommissie, Postbus 15187, 3501 BD Utrecht. Het inschrijfgeld is 115 gulden, inclusief overnachtingen en maaltijden. Meer informatie is verkrijgbaar bij Ankie, tel. 043 - 257025.

LG

VENT speelt 'Met open ogen'

Vrijdag 1 februari gaat in het Lösstheater de productie "Met open ogen" in première. Vier vrouwen zijn wanhopig op zoek naar de prins op het witte paard. Zij worden geconfronteerd met zichzelf en elkaar, met droom en werkelijkheid. Veronique Obrie, Elles Zwiers, Nynka Delcour en Thea Fleuren spelen de vrouwen. De regie heeft Nelleke Verweij. 'Met open ogen' is een productie van de Löss theaterwerkplaats. Ook 2 en 3 februari en 1 maart is de voorstelling te zien in het theater, Achter de Barakken 31 a. De ruimte is beperkt dus reserveren geboden: 043 - 253933.

Agenda

- vrijdag 25 januari
Jazz exchange, Dansgroep Djazzex, Stadsschouwburg, 20.00
Jaap Mulder, Cabaretier, Theatercafé, 23.00
- zaterdag 26 januari
Oberto, Nederlandse Volksopera, Stadsschouwburg, 20.00
Limburgs Symphonie Orkest, o.l.v. Roberto Benzi, Staargebouw, 20.00
Quintic, Zanggroep No Place for Jennifer, Löss Theater, 20.30
Jaap Mulder, Cabaretier, Theatercafé, 23.00
- zondag 27 januari
Oberto, Nederlandse Volksopera, Stadsschouwburg, 15.00
Stadium Chorale, Vocaal Ensemble, Zaal Conservatorium, 15.30
James Fulkerson, trombonist, **James Clapperton**, pianist, Intropodium, 15.30
- maandag 28 januari
Lange dagreis naar de nacht, Toneelgroep De Appel, Zaal Toneelacademie, 20.30
- dinsdag 29 januari
Don Chaôt en de foute architect, Cabaretier Bert Visscher, Redoute, 20.00
Een bruid in de morgen, St. Cervelaat, Zaal Het Vervolg, 20.30
- woensdag 30 januari
Lunchconcert, Redoute, 12.30
Fadren, Blauwe Maandag Compagnie, Stadsschouwburg, 20.00
- donderdag 31 januari
Paole Conte, MECC, 20.00
Bella Davidovich, Pianorecital, Redoute, 20.00
De meiden, Nationaal Toneel, Zaal Toneelacademie, 20.30
- Exposities
Will van Hoof, schilderijen/tekeningen, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Maastricht, 11 jan. t/m 18 febr. 1991, vr t/m zo 13-17
Didier Vermeiren, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 25 sept. t/m 10 febr., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
Paul Eurlings, aardewerk- en porselein-designer, en **Ivo Strauven**, bronzen, Galerie Artisant, Grote Gracht 43, Maastricht, 5 jan. t/m 9 febr., di t/m za 13.30-17.30
Han Rameckers, Monique Prévoo en Jef Roeselers, Locals III, Simeria, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 12 jan. t/m 2 febr. Wo t/m za 13.30-18
Micheline Beddeleem, pastels, De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer. Vr t/m zo 13-18
Maurice Brams, beelden in marmer en brons, Galerie La Dependance, O.L. Vrouweplein 24, Maastricht. Do t/m zo 12-17.30
Jeanny Golembievski, keramiek en werken op papier, en **Mary Rose Vink**, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 4 jan. t/m 27 jan. Do t/m zo 13-17.30
Berna Esselaar, beelden en **Judith M. Boer**, schilderijen, P.A.K., Vrijthof 29, Maastricht, 12 jan. t/m 8 febr. Wo t/m vr 13-18. Za 13-17.
Keuzewerk 3, werken van **Ferdí Tajiri en Agora Studio**, Gouvernement Maastricht, Limburglaan 10, 14 jan. t/m 6 febr. Werkdagen 9-17
Theo en Netty Thönissen-van Eysden, Tongerseweg 36 en 'de Witte Raaf', Tongerseplein 2a, Maastricht, 20 jan. t/m 20 maart, werkdagen 9-17
'Gemaakt om te zitten', Artifort, St. Annalaan 23, Maastricht, t/m 16 maart 1991.
- Film
 Speelweek 25 t/m 31 jan.
 Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
The Match Factory Girl, 20.00
Camille Claudel, 20.30
Fabulous Baker Boys, 22.00
 Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1
The Sheltering Sky, dag. 18.00 en 21.00
Flatliners, dag. 18.15 en 21.00. Za en zo ook 15.00
Ghost, dag. 18.00 en 21.00. Za en zo ook 14.30
 Mabi, Kleine Gracht 24A
Pacific Heibts, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00
Arachnophobia, vr t/m zo 18.30 en 21.15. ma t/m do 21.00
The Witches, vr t/m zo 14.30, 18.45 en 21.15. Ma t/m zo 21.00. Wo om 14.30 en 21.00
Home Alone, vr t/m zo 14.30, 18.45 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00
 Cine "K", St. Bernardusstraat 13
Mo 'Better Blues, vr t/m zo 18.45 en 21.15 Ma t/m do 20.30

Zandbak

War!
What is it good for?
Absolutely notbing!

Bruce Springsteen zong 't, en Frankie goes to Hollywood eveneens. Ik wil het hier nu even niet hebben over die Golf-oorlog, hoewel het natuurlijk wel waanzinnig is. Nee, ik wil eens babbelen over de mateloze hypocrisie die het hele oorlogsgebeuren omgeeft.

Met name de Amerikanen hebben er nogal een bandje van om zaken tot onzinnige proporties op te blazen (eventueel met een Patriot). In feite is de Amerikaanse samenleving, ondanks al het gemekker over democracy, freedom en liberty, een facistoide zootje. In de VS van A is het een recht om je te bewapenen; de National Rifle Association -waar die malle Bush nota bene een prominent lid van is- heeft een uitermate krachtige lobby om alle VS-burgers van handkanonnen te voorzien. En dat terwijl de American Public Health Association het aantal doden en gewonden als gevolg van vuurwapengebruik en -misbruik heeft bestempeld tot de ernstigste epidemie die de Verenigde Staten ooit heeft getroffen. Geweld is een integraal onderdeel van het Amerikaanse cultuurgoed. In televisieseries en films worden dagelijks duizenden vermoord, afgeslacht, gewurgd, de nek gebroken, ogen uitgerukt, opgeblazen of simpelweg de ingewanden uitgerukt. Hoezee voor de freedom en liberty!

De Verenigde Staten hebben een vrijwilligers-leger. Professionele moordenaars, dus. Want hoe je het ook uendt of keert, een leger is er voor om, als het puntje bij het paaltje (de patriot bij de scud) komt, te vernietigen. Is het niet in de aanval, dan toch zeker in de verdediging. Al die sukkels, zou je zeggen, die dus dienst hebben genomen in dat leger zijn willens en wetens de pineut. Ze wisten wat hen te wachten kon staan.

Zo simpel ligt het echter niet. Omdat het leger in de VS zo'n integraal onderdeel van de samenleving vormt is het overvuldigende machismisbruik dat er van uitgaat wel even wat subtieler. Zo is het Amerikaanse ministerie van defensie bijvoorbeeld de grootste onderzoeks-financier ter wereld. Uit een onderzoekje dat ik zelf deed aan de School of Public Health van de universiteit van California in Berkeley bleek dat zestig procent van al haar onderzoek direct herleid kon worden tot leger-opdrachten.

Het is nog erger. U weet dat vrijwel nergens ter wereld de kloof tussen arm en rijk zo groot is als in de Verenigde Staten. Dat betekent bijvoorbeeld dat mensen uit lagere sociaal-economische groepen vaak grote moeite hebben om een hogere opleiding te volgen. Dat kost immers kruiwagens met geld in het land van de onbegrensde mogelijkheden. Nu is er echter een kans om vrijwel gratis te studeren: in ruil voor een contract met het leger financiert Defensie je studie. Je bent dan naderhand, als je arts of ingenieur bent, wel de lul. Zes tot twaalf jaar lang zal je in uniform lopen, en op 17 januari 1991 word je gedwongen mee te vechten in een god- of Allah-verlaten zandbak aan de andere kant van de wereld omdat het Amerikaanse volk het verdomt om meer dan anderhalve dollar per gallon benzine te betalen. Leve de democratie! Als ik gefascineerd op CNN naar de Wild Weasels, de Stealths, de Patriots, de Tomahawks en Abrahams-tanks kijk heb ik medelijden met het Amerikaanse volk. Suckers...

Eva

OK, we kunnen 'm wel weer dichtRitzen!
- Dbilla Singh -

Clavan

Kunt u mij doorverbinden met doctor Clavan? De dienst voorlichting van de Utrechtse universiteit heeft er zelfs een speciaal boekje voor uitgegeven: alle namen en telefoonnummers van deskundigen, netjes volgens vakgebied geregistreerd. Want wat gebeurt er als er weer eens een moeilijk probleem opdrukt in de wereld? Dan storten de media zich en masse op de deskundigen. Wie zijn er deskundig? Alles waar een titel voor staat, doctorandussen, doctores, professoren liefst. Nu ligt Limburg een beetje excentrisch, zodat onze onvolprezen universitaire voorlichters zelden of nooit een verzoek uit het verre Hilversum krijgen om iemand te leveren die twintig minuten naast een Journaalpresentator op zijn stoel mag zitten draaien, om vervolgens in een halve minuut uit te leggen hoe lang een kruik te water kan gaan alvorens hij barst, dan wel welke boosaardige intermitterende ziekte Kortjakje door de week aan bed kluistert. Of, een leuke vraag van iets meer politiek gehalte, waar het allemaal naar toe moet, daar in Oost-Europa.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Een hele serie van dergelijke vragen werd afgevuurd door Loek Hobbema aan de enige deskundige die deze instelling ooit aan Keek op de Week heeft mogen leveren: inderdaad, de echte dr. Clavan. Een video heb ik niet dus ik kan mijn geheugen niet controleren, maar bij mijn weten is deze borstelkop met spraakbrek destijds heus geïntroduceerd als 'dr. Clavan van de Rijksuniversiteit Limburg'. Zo gaat dat dus. Komen we eens op teevee, is het meteen weer een gehandicapte. Niet iets om je Rijksego als universiteit mee op te poetsen. Goed dat de regionale pers er nog is. Voor hen ligt de geografische problematiek precies omgekeerd: de meeste universiteiten liggen te ver weg, en dus vervoegt men zich in de Maastrichtse Bouillonstraat: Dan maar een regionale deskundige. Het niveau van de gesprekspartners doet er ineens ook al niet veel meer toe. 'Zijn er al studenten die een scriptie over de Golfcrisis hebben geschreven', klomk het vorige week door de telefoon. Nee dus.

Is er iemand die wat te vertellen heeft over de angst die deze oorlog ook hier oproept, vroeg de volgende.

Eens even kijken, jazekeer, bingo! Wij hebben in huis de jonge RL-onderzoeker dr. Harald Merkelbach, die alles weet over angst: voor spinnen, honden, bommen, roept u maar.

Merkelbach houdt dus een genuanceerd verhaal over de Post Traumatic Stress Disorder van Vietnamveteranen, over hamsteren, over het verschil in angstbeleving tussen Amerikaanse soldaten in '40-'45 en tijdens de Vietnamoorlog. Het komt allemaal op een tamelijk acceptabele manier in de krant, behalve die paar zinnestjes.

"Hij kijkt met enige ergernis naar al die telefoonnummers die deze dagen weer op het scherm verschijnen, waar mensen met problemen kunnen bellen. 'Flauwekul', zegt hij, '(...) zo worden angsten aangepaard'."

"Heb je dat gelezen", vraagt een verontwaardigde oudere RL-onderzoekster dr. Machteld Roede (54). "Ik ben oud genoeg om me ook niet prettig te voelen bij die beelden van bombardementen op de televisie, en er zijn plenty mensen die de hele oorlog weer voor hun ogen krijgen. Hoe kan hij nou zeggen dat die angsten worden aangepaard?"

Merkelbach: "Maar ik had het helemaal niet over telefoonnummers van stichtingen die aan hulpverlening doen. Ik begrijp ook wel dat oudere mensen nare associaties krijgen bij de beelden van de Golfoorlog, en zeker joodse mensen. Mij ging het over telefoonnummers die mensen in de Rijnmond konden bellen. Daar heerste het idee dat Rotterdam wel eens een target voor

Irakese terroristische aanvallen zou zijn. Er werden dus bij de regionale omroep vragen behandeld als 'wat moet ik doen bij een gifgasaanval'. En men kon bellen. Daarvan heb ik gezegd dat ik dat onzin vind, flauwekul."

Het is niet speciaal hierom, maar Merkelbach heeft al weer zijn bekomst van de mediabelangstelling. Hij prijkte in twee regionale kranten en werd ook nog gevraagd voor een optreden bij de Omroep Limburg. Dat werd hem te gortig, er moet ook nog eens gewerkt worden.

Er zijn er nog een paar: RL-onderzoekers die zich in de warme interesse van de media en/of het gewone publiek mogen verheugen in de hoop dat zij een en ander kunnen uitleggen over alles wat met de Golf te maken heeft. Internationaal jurist professor Theo van Boven, uiteraard, die bekend genoeg is om rechtstreeks benaderd te worden, met voorbijgaan aan de voorlichters. Hij ontstijgt het regionale niveau en stoot meteen door naar Vara's Paul Witteman. Aldaar betoogt hij dat hij liever een VN-legermacht dan VS-troepen in de Golf zou zien, en dat zulks ook meer in overeenstemming zou zijn geweest met het handvest van de VN. Later herhaalt hij de boodschap nog eens voor iemand van de International Press Service, een persbureau dat zich vooral met derde-wereldnieuws bezig houdt. To zijn stomme verbazing ziet hij hetzelfde stukje dat hij uit New York gefaxt krijgt, in Nederlandse vertaling vervolgens in de Limburger staan.

Politicooloog Fred Grünfeld timmert eveneens aan de weg. Gek is dat niet, want als hij op één gebied deskundig is, dan is dat wel het Midden-Oosten. In de Nieuwenhof gaf hij dus een actualiteitencollege, een dag vóór de centrale regie van CNN in Atlanta het sein voor de aanval gaf. Vervolgens bevond hij zich 's morgens vroeg in de studio van Omroep Limburg, afgelopen maandag troffen we hem tijdens een lezing in de synagoge van Meerssen, en enige dagen later legde hij weer aan een groep Amerikaanse studenten in CES-verband uit hoe het echt in elkaar zit met al die Teutoonse Amerikanen die ofwel de oorlog voeren, of hem verslaan. Wat te denken van een Schwarzkopf met entprechend Beiers hoofd, van een Wolf Blitzter (een betere naam voor een Pentagonverslaggever is ondenkbaar), van een zekere Bierbauer?

Maar Grünfeld graaft dieper dan de verslaggevers en levert een doorwrochte analyse. Hoe zou die vallen in een synagoge? Wonderbaarlijk kalm, zo blijkt. Nu was niet het gehele gehoor joods, maar de vragen waren toch over het algemeen van een analytische afstandelijkheid die althans ik niet verwachtte na de Scuds op Tel Aviv. En ook Grünfelds antwoorden vermochten het gehoor niet te provoceren, ofschoon daar van tijd tot tijd best aanleiding toe was. Bijvoorbeeld als Shamir terloops een voormalig terrorist wordt genoemd, in een adem met de 'terroristen' van de PLO. Of als hij duidelijk maakt dat de kwestie van de 'koppeling' van deze oorlog met het Israëliësch-Palestijnse conflict geen kwestie van willen is, maar een feit. Vooral de Arabische deelname in de huidige anti-Saddam coalitie legt een hypotheek op de toekomst. In ruil daarvoor zullen landen als Syrië en Saudi-Arabië straks oplossing van dat andere probleem verlangen, en de VS, gretig om hun positie in de regio te versterken, zullen daaraan gehoor moeten geven.

Toch was niet iedereen tevreden. Een klein groepje verliet voortijdig de zaal; naar later bleek omdat de spreker te weinig nadruk legde op het echte en enige motief van Saddam Hussein voor deze oorlog: hij wil Israël van de kaart vegen. Een der organisatoren: "Maar daar heb ik het nog over gehad in mijn vraag. Deze oorlog is ideaal. Nu wordt het potentieel dat Israël bedreigt, weggevaagd. We konden niet beter wensen."

Fred Grünfeld spreekt in de synagoge van Meerssen (foto Paul Mellaart)

Wammes Bos